



Gradul de pregătire a populației și disponibilitatea acesteia de a sprijini inițiativele pentru tranziția verde a Republicii Moldova: Raport de țară

Întocmit în cadrul proiectului Institutului de Mediu de la Stockholm:
„Agenda verde pentru Armenia, Georgia, Moldova și Ucraina”

Prefață

Acest raport de cercetare a fost realizat de ACT Global, la cererea Institutului de Mediu de la Stockholm (SEI), în cadrul proiectului „Agenda Verde pentru Armenia, Georgia, Moldova și Ucraina”. **Opiniile, punctele de vedere și interpretările prezentate în acest studiu aparțin exclusiv autorilor și nu reflectă neapărat politicile sau pozițiile oficiale ale Institutului de Mediu de la Stockholm (SEI).** Constatările și concluziile se bazează pe datele examinate de autori și trebuie considerate doar în contextul specific al acestei cercetări.

ACT Global

ACT Global este o companie de consultanță condusă de femei, cu sediul în Tbilisi, Georgia, având peste 20 de ani de experiență în facilitarea schimbărilor în peste 30 de țări, cu un accent deosebit pe regiunile Parteneriatului Estic, Asia Centrală, MENA și Balcanii de Vest.

Organizația colaborează cu principalii donatori internaționali – inclusiv USAID, agențiile ONU, Uniunea Europeană și Banca Mondială – precum și cu întreprinderi private, organizații ale societății civile și instituții publice, oferind sprijin bazat pe dovezi pentru promovarea reformelor economice, sociale și în domeniul guvernanței. Printre domeniile sale-cheie de expertiză se numără buna guvernare, incluziunea și transformarea socială, dezvoltarea economică și consultanța strategică pentru sectorul privat.

ACT Global este angajată în promovarea schimbării sociale prin susținerea deciziilor informate, a dezvoltării durabile și a inovației.

Organizația cooperează strâns cu o rețea extinsă de parteneri locali. Prezentul studiu privind percepțiile publice a fost realizat în cooperare cu compania Xplane Market Research din Republica Moldova, care a coordonat colectarea datelor la nivel național.

Institutul de Mediu de la Stockholm (SEI)

Institutul de Mediu de la Stockholm (SEI) este o organizație internațională non-profit specializată în cercetare și elaborarea de politici, dedicată provocărilor legate de mediu și dezvoltare. Conectând știința cu impactul asupra politicilor, SEI abordează probleme legate de schimbările climatice, gestionarea apei, calitatea aerului, utilizarea terenurilor, guvernanză, economie, egalitatea de gen și sănătate. Prin implicarea activă a părților interesate, dezvoltarea capacităților și sprijinul instituțional, SEI urmărește crearea unui impact pe termen lung. Rezultatele cercetării sunt disponibile factorilor de decizie și publicului larg prin materiale cu acces deschis, publicații academice și instrumente adaptate pentru sprijinirea deciziilor. SEI facilitează schimbul de cunoștințe prin reunirea părților interesate din sectorul public, academic și privat, activând atât la nivel local, cât și global, prin birourile sale de pe cinci continente.

Citare

ACT Global. (2024). Gradul de pregătire a populației și disponibilitatea acesteia de a sprijini inițiativele pentru o tranziție verde în Republica Moldova: Raport de Țară. Institutul de Mediu de la Stockholm (SEI).





Cuprins

Principalele constatări	4
1. Introducere	11
2. Metodologie	13
3. Rezultatele sondajului public	15
3.1. Înțelegerea schimbărilor climatice în Moldova	16
3.2. Surse de informare despre schimbările climatice și problemele de mediu în Moldova	20
3.3. Percepții privind impactul schimbărilor climatice în Moldova	23
3.4. Cauzele percepute ale schimbărilor climatice în Moldova	28
3.5. Percepțiile publicului asupra problemelor de mediu și domeniile prioritare ale protecției mediului în Moldova	29
3.6. Percepția asupra importanței și eficienței diverșilor actori în protecția mediului	31
3.7. Implicarea personală în protecția mediului în Moldova	37
3.8. Percepții asupra eficienței și securității energetice în Moldova	42
3.9. Sprijin public pentru inițiative tematice	47
4. Concluzii	49
Anexa 1: Date demografice privind respondenții	52
Anexa 2: Metodologia de cercetare	53
Anexa 3: Percepții cu privire la modalitățile eficiente de contribuție individuală la protecția mediului	55
Anexa 4: Sprijin public pentru diverse inițiative	56



Principalele constatări

Gradul de pregătire a populației și disponibilitatea acesteia de a sprijini inițiativele pentru tranziția verde a Republicii Moldova



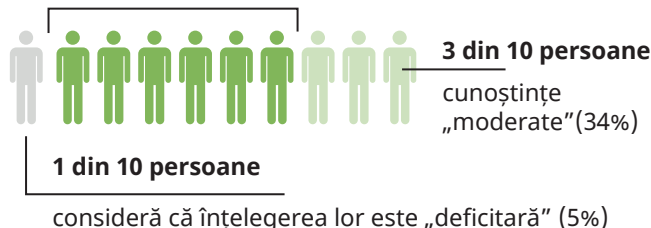
Principalele constatări

Înțelegerea schimbărilor climatice în Moldova



6 din 10 persoane

își descriu cunoștințele ca fiind
„bune” (40%) sau „foarte bune” (21%)



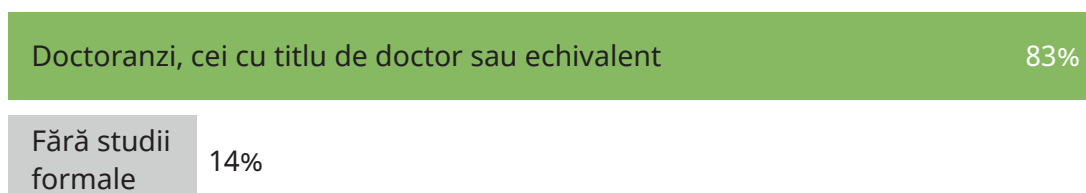
pentru a explora în profunzime înțelegerea
lor despre schimbările climatice.

Vârsta joacă un rol crucial

Cunoașterea percepută atinge cel mai
înalt nivel între 35 și 44 de ani.



Nivelul de educație pare să influențeze încrederea în propria înțelegere a schimbărilor climatice.
Procentajul celor care își evaluează cunoștințele ca „**foarte bune**”



Surse de informare despre schimbările climatice și problemele de mediu în Moldova

Studiul **nu a identificat o corelație clară** între percepția unei
înțelegeri „**bune**” sau „**foarte bune**” a schimbărilor climatice și
expunerea recentă la informații despre problemele de mediu.



Bună



Foarte bună

Principalele constatări

Top 3 surse de informare despre mediu și demografia acestora:



Televiziunea este principala sursă de informare despre mediu pentru persoanele **de peste 45 de ani, bărbați, persoane cu studii gimnaziale, locuitori din mediul rural, pensionari și șomeri.**

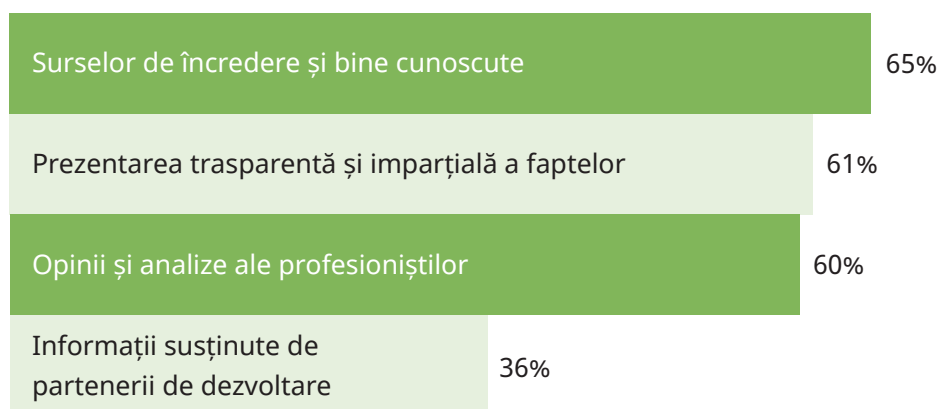


Facebook este o sursă preferată de informare de către **femei, locuitori din mediul rural, persoane cu educație profesională și angajați.**



Familia, prietenii, vecinii și colegii sunt surse de informare pentru persoane cu vârsta **peste 65 de ani, persoane cu studii liceale, locuitori din mediul urban și femei.**

Majoritatea persoanelor care au confirmat că primesc informații despre problemele de mediu acordă prioritate următoarelor surse:



Percepții asupra impactului schimbărilor climatice în Moldova

Rețelele personale sunt esențiale pentru creșterea gradului de conștientizare cu privire la impactul schimbărilor climatice în Moldova.



Dintre cei care primesc informații despre mediu de **la familie, prieteni, vecini sau colegi** afirmă că **schimbările climatice îi afectează direct** pe ei sau pe cei **din jurul lor**.



Recunosc că au resimțit impactul schimbărilor climatice:



Efectele negative asupra sănătății



Perturbări cauzate de fenomenele meteorologice



Calamități naturale



Impactul economic



Strămutarea din cauza factorilor de mediu

Principalele constatări

Cauzele percepute ale schimbărilor climatice în Moldova

Percepțiile asupra cauzelor schimbărilor climatice prezintă diferențe notabile în rândul locuitorilor din mediul rural, urban și din capitală.

Defrișările
sunt considerate principalul factor antropic al schimbărilor climatice.



Capitală



Rural



Urban

Practicile ineficiente

din punct de vedere energetic sunt cel mai puțin recunoscute.



Rural



Capitală



Urban

Problemele de mediu și domeniile prioritare ale protecției mediului în Moldova

Deteriorarea calității produselor alimentare din cauza factorilor de mediu este cea mai acută problemă de mediu.



Capitală



Urban



Rural

Costurile ridicate pentru climatizare/încălzire este o altă problemă semnificativă.



Capitală



Urban



Rural

Doar **5%** dintre respondenți, indiferent de mediul de trai, raportează că problemele de mediu **nu le afectează** viața de zi cu zi.

Prioritățile de protecție a mediului în Moldova, în opinia populației, în ordinea importanței:



Principalele constatări

Percepția asupra importanței și eficienței diverșilor actori în protecția mediului

Cei mai importanți și cei mai puțin importanți contribuitori la protecția mediului.

Instituțiile de învățământ

Instituțiile religioase

Cei mai eficienți și mai puțin eficienți în promovarea protecției mediului

Autoritățile publice locale

Sectorul privat

Comunitatea internațională și organizațiile donatoare sunt, de asemenea, recunoscute ca actori-cheie în promovarea protecției mediului.

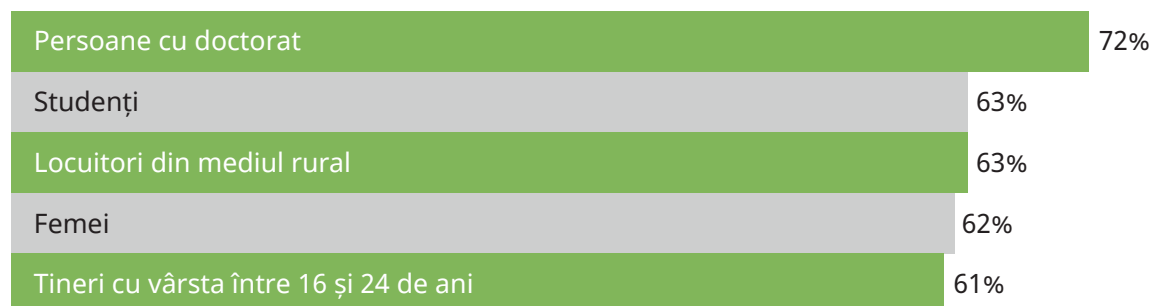
Opiniile respondenților privind integrarea în UE și influența acesteia asupra politicilor de mediu ale Moldovei.

20%
Foarte semnificativ

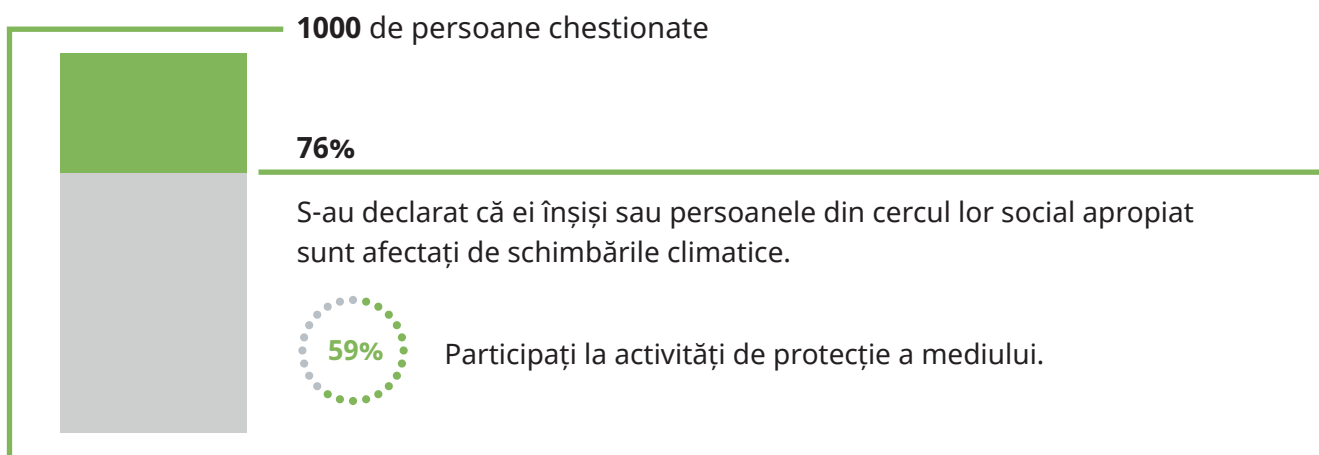
20%
Semnificativ

Implicarea personală în protecția mediului în Moldova

Implicarea în protecția mediului variază în funcție de grupurile demografice, iar cele mai ridicate rate de participare se regăsesc în rândul următoarelor categorii:



Expunerea la schimbările climatice și implicarea în protecția mediului



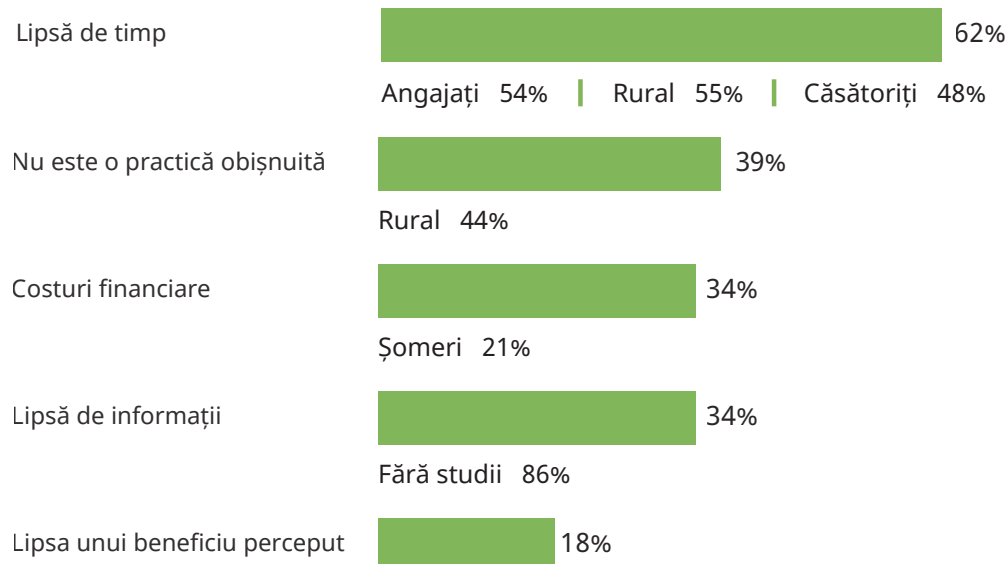
Principalele constatări

Percepții asupra modalităților eficiente de contribuție individuală la protecția mediului

Cele mai eficiente acțiuni individuale pentru protecția mediului:



Obstacole privind implicarea în activități de protecție a mediului



Preocupări legate de prețul energiei în Moldova



Prețul gazului este principala preocupare energetică.
Urban 55%



Prețul la energia electrică - a doua cea mai mare preocupare.
Rural 30%

Doar **2%** dintre respondenți au raportat că nu au preocupări legate de prețurile la energie.

Practica utilizării energiei regenerabile în Moldova



Utilizează surse de energie regenerabilă în gospodărie.
Principala barieră: Costul 58% | Nu este o metodă practică 23%

Principalele constatări

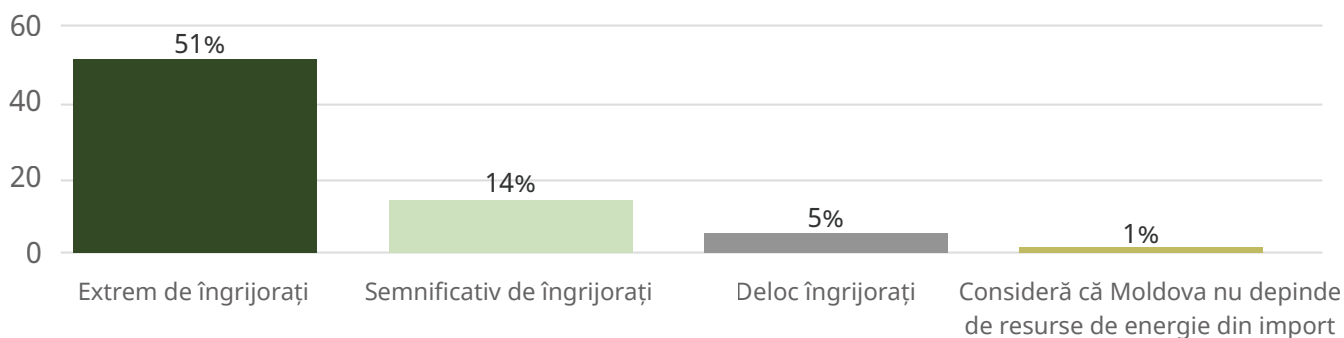
Opinia publică despre energia regenerabilă în Moldova

Populația din Moldova susține ferm ideea că:

1. Guvernul ar trebui să ofere stimulente financiare gospodăriilor care adoptă energie regenerabilă.
50% dintre absolvenții de universitate „sunt de acord” sau „total de acord”
2. Utilizarea energiei regenerabile ar putea îmbunătăți bunăstarea socială și economică a comunității lor.
62% dintre locuitorii din mediul urban sunt „total de acord”
3. Energia regenerabilă poate oferi o sursă de energie mai stabilă decât cele tradiționale.
47% “de acord” și 24% “total de acord”

Îngrijorările populației privind dependența de sursele externe de energie în Moldova

Majoritatea respondenților, 65%, își exprimă un nivel ridicat de îngrijorare privind dependența țării de sursele externe de energie, dintre care:



Percepții asupra modalităților de atingere a unei independențe energetice mai mari



Cea mai susținută soluție pentru creșterea independenței energetice a Moldovei este dezvoltarea sectorului **energiei solare și eoliene**.

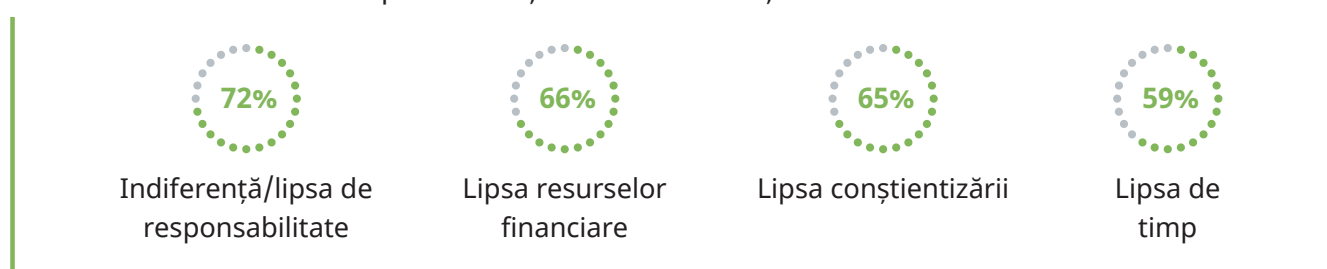
Persoane de 25 - 34 de ani 78% | Rezidenți ai capitalei 32%

Sprijin public pentru inițiative tematice

Inițiativele de sustenabilitate corporativă sunt cele mai susținute forme de acțiune ecologică în Moldova, în timp ce proiectele ONG-urilor primesc cel mai puțin sprijin din partea populației.

În sprijinul acestor inițiative, oamenii preferă să **adopte practici ecologice (62%)**, să **participe la activități de voluntariat (54%)** și să **se implice în campanii de conștientizare (46%)**.

Printre obstacolele care împiedică susținerea acestor inițiative se numără:





1. Introducere

Gradul de pregătire a populației și disponibilitatea acesteia de a sprijini inițiativele pentru tranziția verde a Republicii Moldova





1. Introducere

Proiectul „Agenda Verde” al Institutului de Mediu de la Stockholm (SEI) sprijină **Armenia, Georgia, Moldova și Ucraina** în avansarea către neutralitatea climatică prin strategii personalizate de tranziție verde. Aliniat la Pactul Verde European, proiectul dezvoltă foi de parcurs specifice fiecărei țări pentru dezvoltare durabilă, având ca obiective modernizarea economiilor, îmbunătățirea bunăstării cetățenilor și atingerea Țintelor climatice în domeniile energiei verzi, economiei circulare și biodiversității. Aceste eforturi susțin, de asemenea, alinierea politicilor la cadrele UE, facilitând integrarea potențială și îndeplinirea angajamentelor din Acordul de la Paris.

Ca parte a acestei inițiative, prezentul studiu analizează percepțiile și atitudinile populației din **Moldova** față de schimbările climatice, protecția mediului, securitatea și eficiența energetică, precum și integrarea tematică în UE. Studiul evaluează gradul de conștientizare, implicare și susținere a diferitor inițiative, identificând totodată barierele percepute de respondenți în acest sens. În plus, analiza explorează opinia publică privind eficiența și rolul diferiților actori în promovarea politicilor și acțiunilor de mediu. Concluziile evidențiază percepția publicului asupra modalităților prin care țara se poate adapta și poate atenua impactul schimbărilor climatice prin practici și politici sustenabile.



2. Metodologie

Gradul de pregătire a populației și disponibilitatea acesteia de a sprijini inițiativele pentru tranziția verde a Republicii Moldova



2. Metodologie

Studiul evaluează nivelul de pregătire și disponibilitatea populației din Moldova de a sprijini inițiativele de tranziție verde, concentrându-se pe gradul de conștientizare, atitudinea și implicarea în problemele de mediu și schimbările climatice. Cercetarea își propune să exploreze înțelegerea publică a schimbărilor climatice, să evalueze sursele de informații și criteriile care le modelează credibilitatea, să analizeze percepțiile privind impactul schimbărilor climatice în rândul diferitelor grupuri demografice, să investigheze cauzele considerate fundamentale ale acestora, să identifice prioritățile publice pentru protecția mediului, să evalueze rolurile și eficiența diverselor entități implicate în protecția mediului, să măsoare gradul de implicare personală în activități tematice, să analizeze percepțiile asupra eficienței și securității energetice și să evalueze nivelul de susținere pentru inițiativele în domeniu, inclusiv contribuțiile preferate și barierele întâmpinate.

ACT Global a desfășurat două discuții de tip focus-grup - una cu publicul larg (șapte participanți) și alta cu patru specialiști din domeniu – precum și cinci interviuri aprofundate de testare cognitivă pentru a proiecta și perfecționa instrumentul de sondaj, urmate de un sondaj un sondaj personal asistat de computer (CAPI) la nivel național aplicat unui eșantion de 1000 de persoane cu vârsta de 16 ani și peste.¹ Sondajul a avut un interval de încredere de 95% și o marjă de eroare de $\pm 3,1\%$, asigurând reprezentativitatea rezultatelor. Datele au fost procesate și analizate cu ajutorul SPSS pentru acuratețe și fiabilitate (a se consulta anexa 2 pentru detalii suplimentare despre metodologie).

¹ În cadrul studiului cantitativ desfășurat în Moldova, toți respondenții și-au evaluat înțelegerea cu privire la schimbările climatice. Conform protocolului sondajului, dacă unui respondent i-a fost dificil să-și evalueze gradul de înțelegere sau dacă are o înțelegere „foarte deficitară”, interviul a fost încheiat, deoarece lipsa de înțelegere ar limita profunzimea răspunsurilor. Aproximativ 2% din numărul inițial de respondenți (1016), adică 16 persoane, s-au încadrat în această categorie și au fost astfel excluse din sondaj.



3. Rezultate

Gradul de pregătire a populației și disponibilitatea acesteia de a sprijini inițiativele pentru tranziția verde a Republicii Moldova





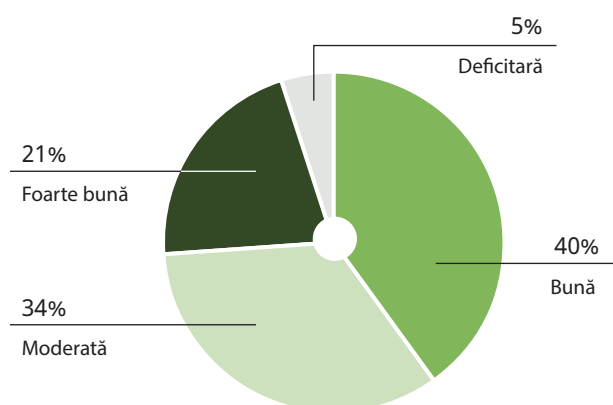
3. Rezultatele sondajului public

Această secțiune prezintă rezultatele cercetării privind percepțiile și atitudinile populației din Moldova față de schimbările climatice, protecția mediului, securitatea și eficiența energetică și integrarea tematică în UE. Sunt analizate nivelul de conștientizare, implicare și susținere pentru inițiativele conexe, precum și obstacolele percepute în calea participării. De asemenea, este examinată opinia publică despre eficiența și rolul diverselor entități în promovarea politicilor și acțiunilor de mediu. Totodată, sunt evidențiate perspectivele publice cu privire la adaptarea și reducerea impactului schimbărilor climatice prin practici și politici sustenabile.

3.1. Înțelegerea schimbărilor climatice în Moldova

Dintre persoanele care au locuit în Moldova mai mult de doi ani, 5% și-au evaluat înțelegerea schimbărilor climatice drept „deficitară”, 34% drept „moderată”, 40% drept „bună” și 21% drept „foarte bună” (Figura 1).

Figura 1. Percepția privind înțelegerea schimbărilor climatice în Moldova (%). n=1000.

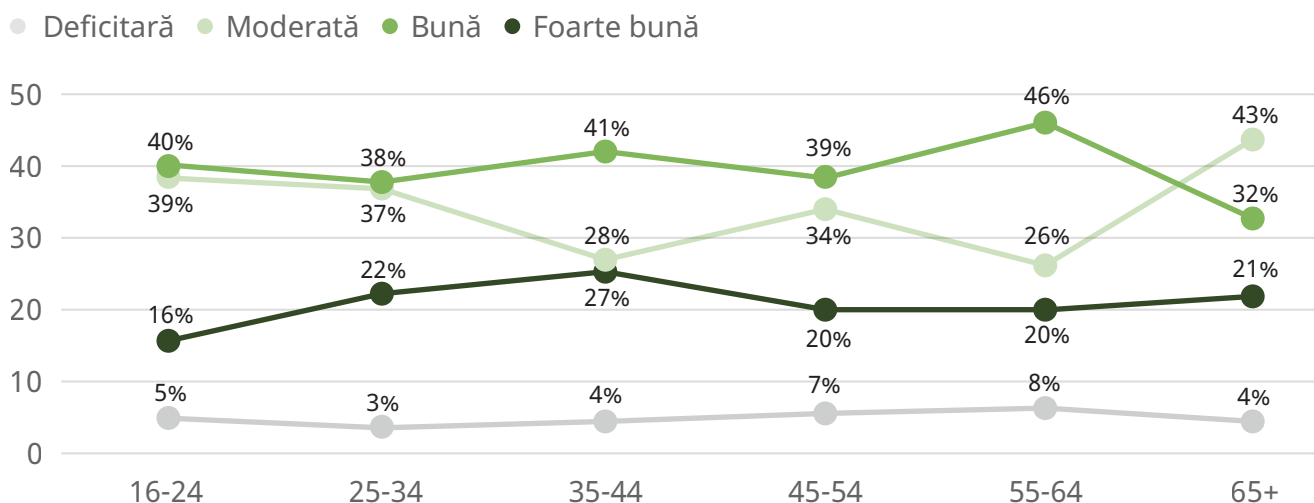


Analiza datelor dezagregate privind înțelegerea schimbărilor climatice în Moldova evidențiază influența factorilor demografici precum vârsta, genul, nivelul de educație și mediul de rezidență asupra percepției acestui fenomen. Examinarea acestor variabile permite identificarea unor tipare ce pot orienta eforturile de creștere a gradului de conștientizare publică privind schimbările climatice.

Analiza datelor dezagregate privind înțelegerea schimbărilor climatice în funcție de vârstă

Percepția asupra înțelegerii schimbărilor climatice variază între diferitele grupe de vârstă, fiind în concordanță cu distribuția generală a nivelurilor de înțelegere (Figura 2).

Figura 2. Percepția privind înțelegerea schimbărilor climatice în Moldova în funcție de vârstă (%). n=1000.



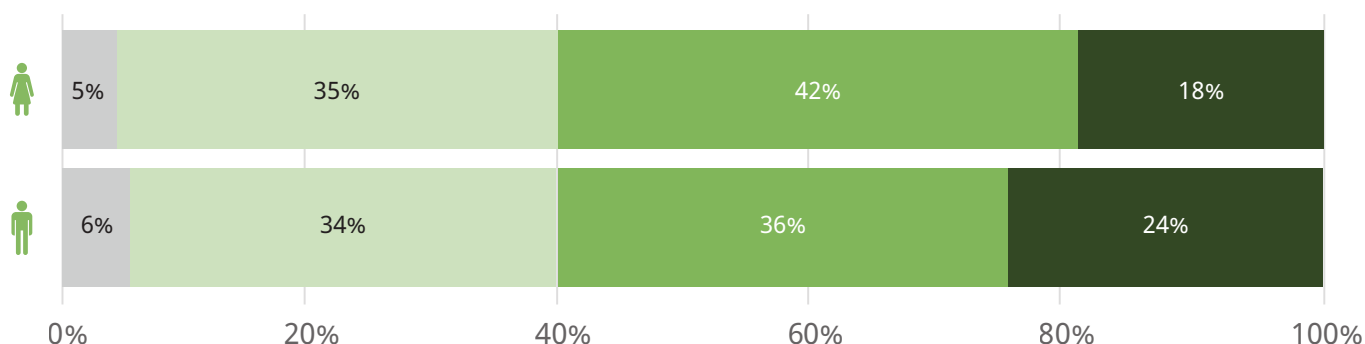
Cel mai ridicat nivel de înțelegere a schimbărilor climatice este raportat în rândul persoanelor cu vârsta între 35 și 44 de ani, dintre care 27% consideră că au o înțelegere „foarte bună” și 41% „bună” (Figura 2).

Analiza datelor dezagregate privind înțelegerea schimbărilor climatice în funcție de gen

Înțelegerea schimbărilor climatice diferă între bărbați și femei. În rândul bărbaților, 36% și-au evaluat nivelul de cunoaștere drept „bună” și 24% - „foarte bună”. În cazul femeilor, 42% consideră că au o înțelegere „bună” și 18% - „foarte bună” (Figura 3).

Figura 3. Percepția privind înțelegerea schimbărilor climatice în funcție de gen (%). n=1000.

● Deficitară ● Moderată ● Bună ● Foarte bună



Analiza examinează relația dintre starea civilă și nivelul de înțelegere a schimbărilor climatice în rândul bărbaților și femeilor. Studiul se concentrează pe identificarea modului în care căsătoria influențează percepția asupra gradului de conștientizare și cunoaștere a schimbărilor climatice în funcție de gen. Comparând persoanele căsătorite cu cele necăsătorite, analiza urmărește să evidențieze diferențele percepute în nivelul de înțelegere și să exploreze modul în care starea civilă poate influența conștientizarea schimbărilor climatice într-un mod distinct pentru bărbați și femei (Tabelul 1).

Tabelul 1. Stare civilă și percepția înțelegerii schimbărilor climatice în Moldova (%). n=1000.

Gen	Stare civilă	% dintre cei cu o înțelegere deficitară	% dintre cei cu o înțelegere moderată	% dintre cei cu o înțelegere bună	% dintre cei cu o înțelegere foarte bună
(% în cadrul genului și stării civile)					
●	Căsătorit	45% (5%)	44% (31%)	43% (41%)	48% (23%)
●	Căsătorită	55% (5%)	56% (32%)	57% (44%)	52% (19%)
(% în cadrul genului și stării civile)					
●	Necăsătorit	64% (5%)	62% (38%)	55% (34%)	73% (23%)
●	Necăsătorită	36% (5%)	38% (36%)	45% (45%)	27% (14%)

În rândul femeilor, ponderea celor care consideră că au o înțelegere „bună” a schimbărilor climatice scade ușor de la 45% în cazul celor necăsătorite la 44% pentru cele căsătorite. În schimb, în rândul bărbaților, acest procent crește de la 34% pentru cei necăsătoriți la 41% pentru cei căsătoriți. Un alt contrast apare în categoria celor cu o înțelegere „foarte bună”: la femei, procentul crește de la 14% în rândul celor necăsătorite la 19% pentru cele căsătorite, în timp ce la bărbați rămâne constant, la 23%, indiferent de starea civilă (Tabelul 1).

Analiza datelor dezagregate privind înțelegerea schimbărilor climatice în funcție de studii

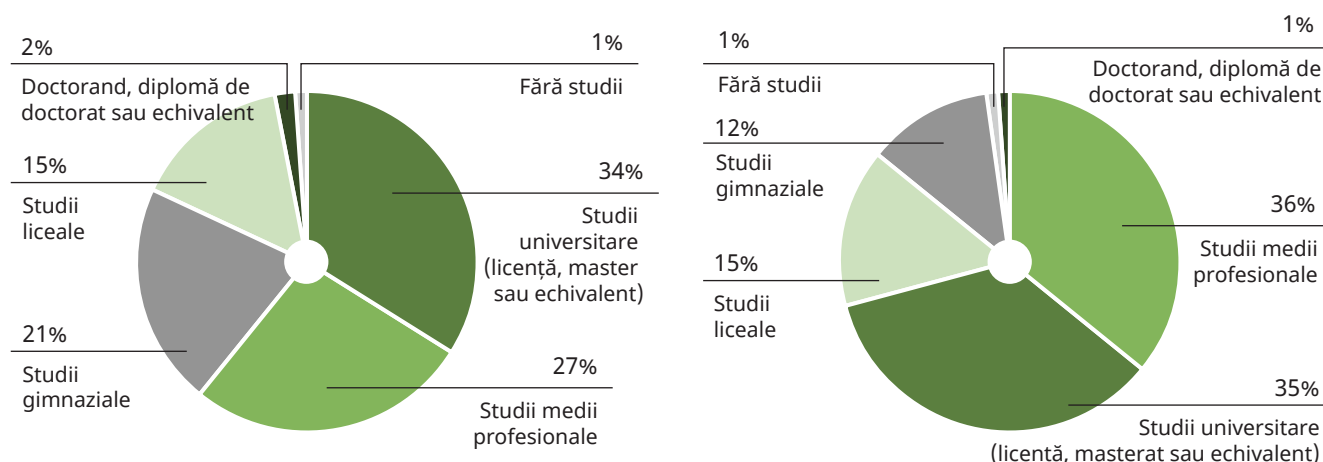
Raportul examinează dacă nivelul de educație corelează cu percepția asupra înțelegerii schimbărilor climatice în Moldova și în ce măsură studiile superioare influențează diferit gradul de conștientizare în funcție de nivelul educațional. Comparând respondenții cu niveluri diferite de educație, analiza urmărește să identifice diferențe semnificative în înțelegerea percepută (a se vedea Tabelul 2).

Tabelul 2. Nivelul de studii atins și percepția privind înțelegerea schimbărilor climatice în Moldova (%). n=1000.

Nivel de studii atins	% dintre cei cu o înțelegere deficitară	% dintre cei cu o înțelegere moderată	% dintre cei cu o înțelegere bună	% dintre cei cu o înțelegere foarte bună
(% în cadrul nivelului de studii)				
Fără studii	13% (48%)	1% (26%)	1% (14%)	1% (12%)
Studii gimnaziale	23% (6%)	26% (42%)	21% (39%)	12% (13%)
Studii liceale	6% (2%)	19% (41%)	15% (37%)	15% (20%)
Studii medii profesionale	42% (7%)	30% (33%)	27% (35%)	36% (25%)
Studii universitare (licență/masterat/sau echivalent)	16% (3%)	24% (28%)	34% (45%)	35% (24%)
Doctorand, titlu de doctor sau echivalent	0% (0%)	0% (0%)	2% (83%)	1% (17%)

Conform tabelului 2, persoanele cu studii universitare reprezintă o treime dintre cei care consideră că au o înțelegere „bună” și „foarte bună” a schimbărilor climatice. Studiul arată că 36% dintre persoanele care își evaluează înțelegerea schimbărilor climatice drept „bună” au studii universitare (34% au o diplomă de licență, de master sau echivalent, iar 2% au diplomă de doctor sau echivalent). În mod similar, 35% dintre cei care își descriu înțelegerea schimbărilor climatice ca fiind „foarte bună” au o diplomă de licență, master sau echivalent, iar 1% sunt doctoranzi sau dețin o diplomă de doctor sau echivalent (Figura 4). Este important de menționat că 27% dintre persoanele cu o înțelegere „bună” a schimbărilor climatice și 36% dintre cele cu o înțelegere „foarte bună” au studii medii profesionale.

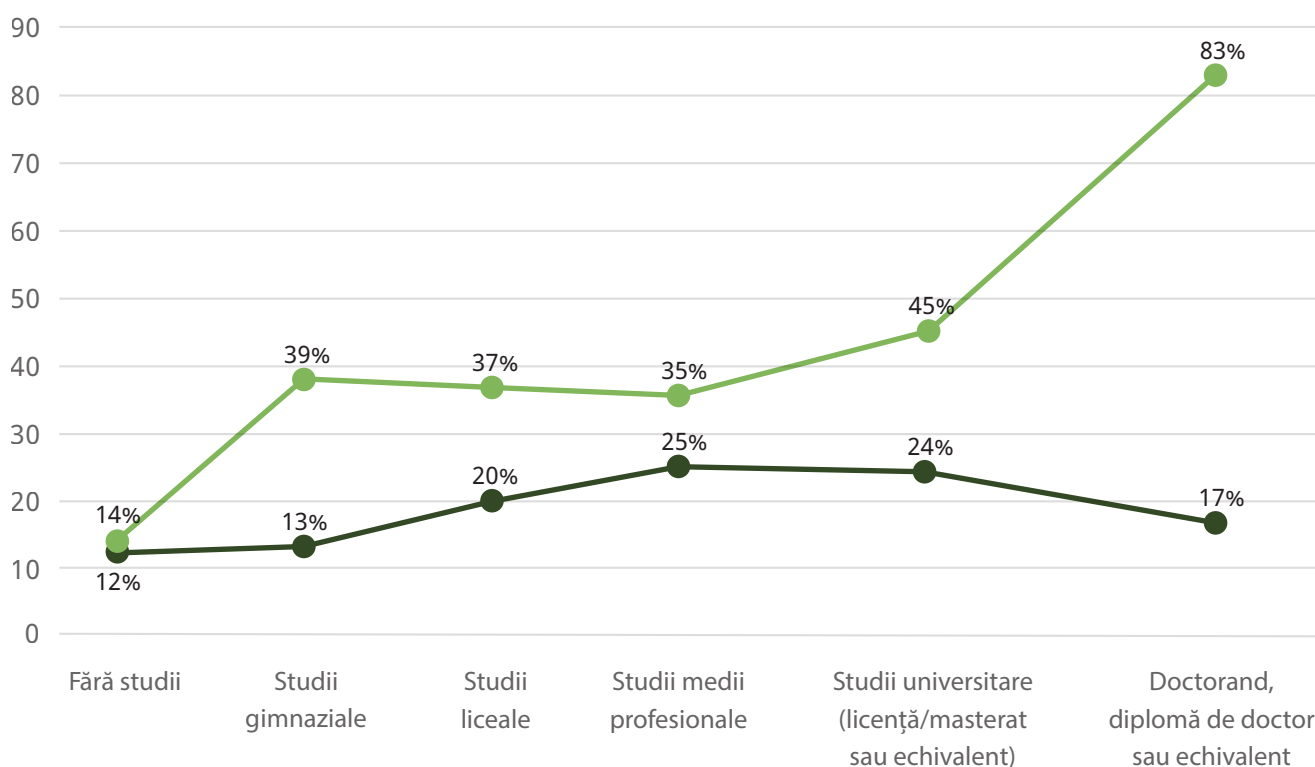
Figura 4. Persoanele cu o înțelegere „bună” (stânga, n=400) și „foarte bună” (dreapta, n=203) a schimbărilor climatice în Moldova în funcție de studii (%).



Relația dintre percepția asupra înțelegerii schimbărilor climatice și nivelul de educație evidențiază o tendință clară: persoanele cu un nivel de educație mai ridicat (doctorat sau echivalent) sunt mai susceptibile să își evalueze înțelegerea schimbărilor climatice drept „bună” (83%) comparativ cu cele fără studii (14%) sau cu studii gimnaziale (39%)(Figura 4.1).

Figura 4.1. Percepția asupra înțelegerii schimbărilor climatice în Moldova în funcție de nivelul de studii (%).

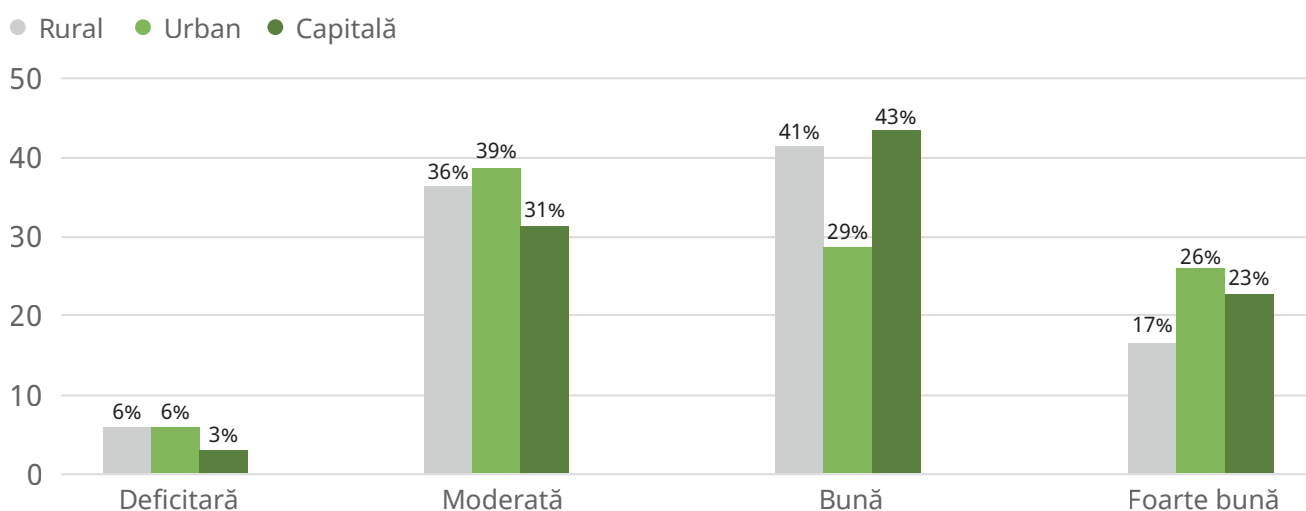
● Bună (n=400) ● Foarte bună (n=203)



Analiza datelor dezagregate privind înțelegerea schimbărilor climatice în funcție de reședință

În mediul rural, 41% dintre respondenți își evaluează înțelegerea schimbărilor climatice ca fiind „bună”, iar alți 17% ca „foarte bună”. În mediul urban, acest procent este ușor mai scăzut, 29% apreciind că au o înțelegere „bună” și 26% „foarte bună”. În capitală, 43% dintre locuitori consideră că au o înțelegere „bună” a schimbărilor climatice, iar 23% o evaluează drept „foarte bună” (Figura 5).

Figura 5. Percepția asupra înțelegerii schimbărilor climatice în Moldova în funcție de locul de trai (%). n=1000.



În Moldova, percepția asupra înțelegerii schimbărilor climatice variază în funcție de mediul de trai, însă diferențele dintre capitală, mediul urban și rural sunt statistic ne semnificative (Figura 5).

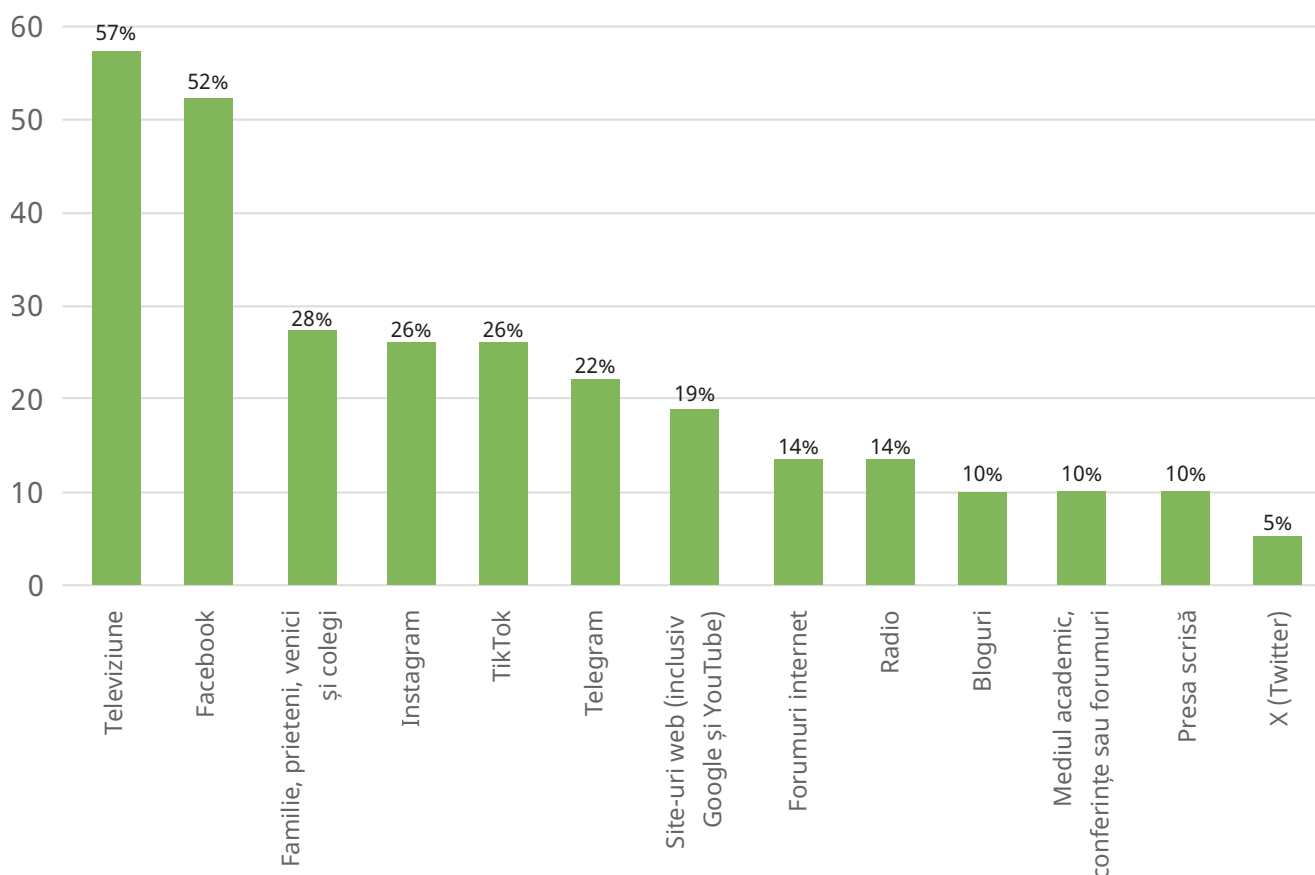
3.2. Surse de informații despre schimbările climatice și problemele de mediu în Moldova

În Moldova, nu s-a constatat o corelație semnificativă între nivelul autodeclarat de înțelegere a schimbărilor climatice și expunerea recentă la informații despre mediu. Dintre cei care și-au evaluat înțelegerea drept „bună” sau „foarte bună”, doar 47%, respectiv 31%, au raportat că au primit informații de mediu în ultimele trei luni.

În total, 35% dintre respondenți au declarat că au accesat informații despre problemele de mediu. În rândul celor 374 de respondenți, cele mai frecvent menționate surse de informare au fost televiziunea (57%), Facebook (52%), urmate de familie, prieteni, colegi și vecini (28%). Alte surse au inclus TikTok (26%), Instagram (26%) și Telegram (22%), în timp ce site-urile web (19%), radioul (14%) și presa scrisă (10%) au fost utilizate mai rar (Figura 6).

Prezintă interes faptul că 81% dintre persoanele informate despre problemele de mediu au declarat că își mențin cunoștințele actualizate prin informațiile din mass-media și de pe rețelele sociale, inclusiv prin conținut susținut de donatori (88% dintre cei care urmăresc politici tematiche), precum și prin participarea la evenimente tematice organizate de ONG-uri (29%) și de instituții guvernamentale (29%).

Figura 6. Surse de informare despre problemele de mediu în Moldova (%). n=374.



Principalele surse de informare despre problemele de mediu și publicul lor din Moldova

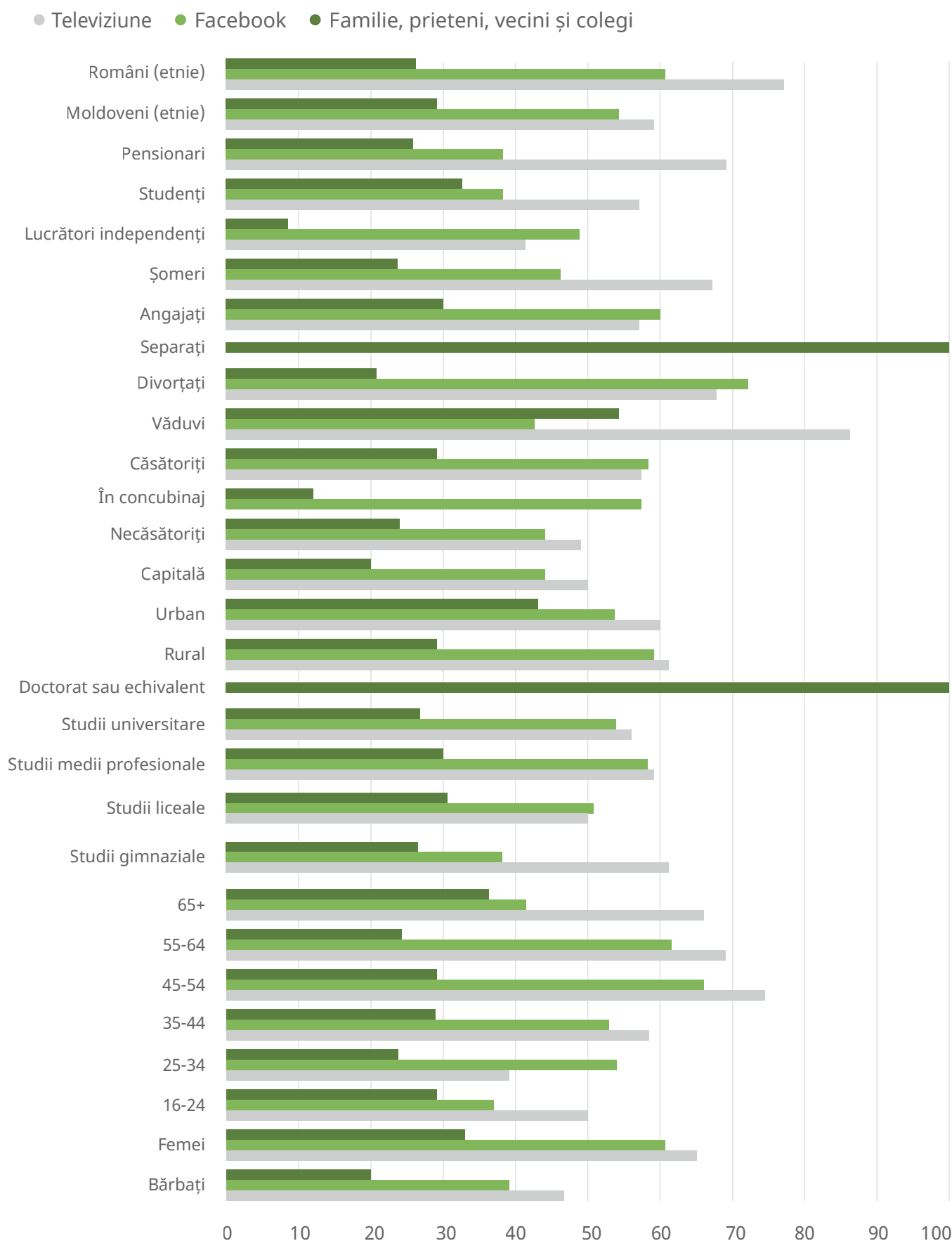
Acest segment descrie primele trei surse de informare despre mediu din Moldova – televiziunea, Facebook și familia, prietenii, colegii sau vecinii – în funcție de publicul acestora (Figura 7). Înțelegerea acestor modele dezvăluie pe ce surse se bazează fiecare grup, permițând o comunicare mai direcționată pentru a crește gradul de conștientizare.

Televiziunea este principala sursă de informare despre mediu pentru persoanele din Moldova cu vârsta de peste 45 de ani (74% dintre cei cu vârste între 45 și 54 de ani, 69% dintre cei între 55 și 64 de ani și 66% dintre cei peste 65 de ani), femei (65%), persoane cu studii gimnaziale (61%), locuitori din mediul rural (62%), pensionari (69%) și șomeri (67%).

Facebook este o sursă importantă de informare pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 45 și 54 de ani (66% dintre cei care au confirmat primirea informațiilor), femeile (61%), locuitorii din mediul rural (59%), persoanele cu studii medii profesionale (58%) și persoane angajate (60%).

De asemenea, familia, prietenii, vecinii și colegii reprezintă o sursă de informare pentru 36% dintre persoanele de peste 65 de ani care au declarat că primesc informații despre problemele de mediu, precum și pentru persoanele cu studii liceale (31%), locuitorii din mediul urban (43%) și femeile (33%) (Figura 7).

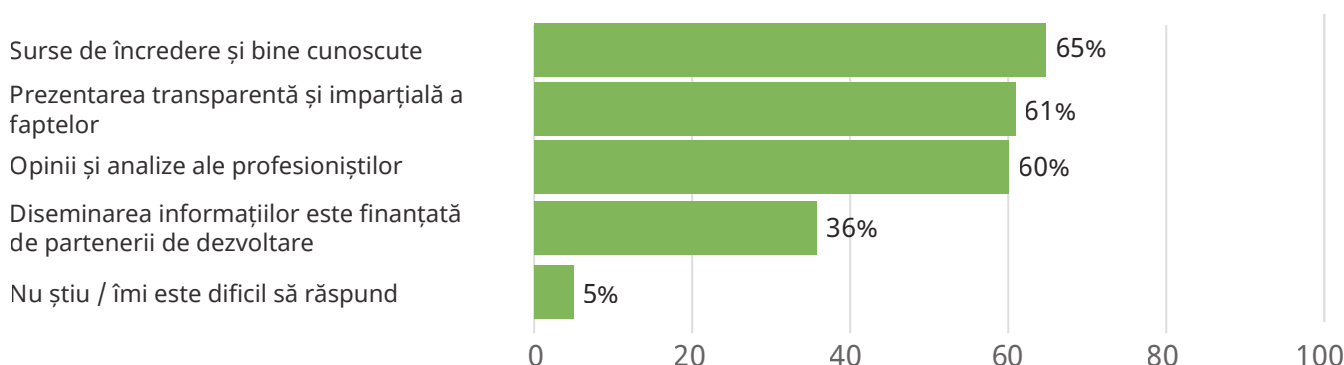
Figura 7. Principalele surse de informare despre problemele de mediu și publicul lor în Moldova (%). (n=374).



Criteriile de credibilitate pentru informațiile privind problemele de mediu și schimbările climatice

În ceea ce privește credibilitatea, majoritatea persoanelor care au confirmat că primesc informații despre problemele de mediu acordă prioritate surselor de încredere și bine-cunoscute (65%), precum și unei prezentări transparente și imparțiale a faptelor (61%). Opiniile și analizele profesioniștilor sunt esențiale pentru 60% dintre cei care confirmă primirea acestor informații, în timp ce 36% apreciază diseminării informațiilor de către partenerii de dezvoltare (Figura 8).

Figura 8. Criterii de credibilitate pentru informații despre schimbările climatice și problemele de mediu (%). n=374.

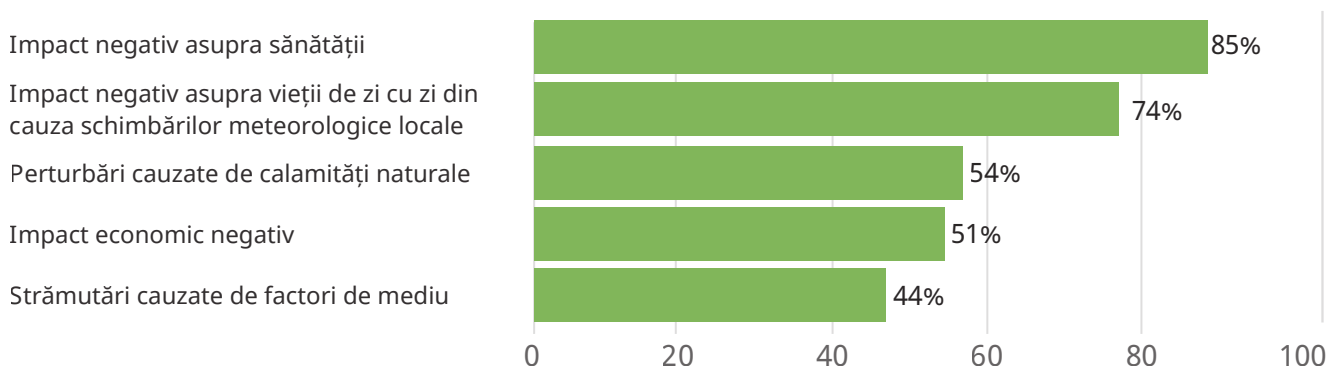


3.3. Percepții privind impactul schimbărilor climatice în Moldova

În Moldova, persoanele care primesc informații despre mediu prin intermediul rețelelor personale tind să observe mai mult impactul schimbărilor climatice din jurul lor - 91% dintre cei care obțin astfel de informații de la familie, prieteni sau colegi afirmă că schimbările climatice îi afectează pe ei sau pe cei din proximitatea lor.

O majoritate covârșitoare, de 73%, confirmă că schimbările climatice îi afectează personal, precum și pe membrii familiei, rudele, prietenii sau vecinii lor. Cele mai frecvent recunoscute impacturi includ efectele negative asupra sănătății (menționate de 85% dintre cei afectați), perturbările asupra vieții cotidiene cauzate de schimbările meteorologice locale (74%), efectele calamităților naturale (54%), impacturile economice (51%) și strămutările determinate de factori de mediu (44%) (Figura 9).

Figura 9. Cele mai frecvent menționate impacturi negative ale schimbărilor climatice (%). n=737.



Acest capitol se concentrează pe efectele negative asupra sănătății și economiei, având în vedere că diferențele demografice privind impactul negativ asupra vieții cotidiene cauzat de schimbările meteorologice locale, calamitățile naturale sau strămutări cauzate de factori de mediu sunt ne semnificative din punct de vedere statistic.

Impactul negativ al schimbărilor climatice asupra sănătății în funcție de vârstă, gen și locul de trai

Dintre cei 737 de respondenți care au raportat că sunt afectați de schimbările climatice, 85% (624 de persoane) au menționat impacturile negative asupra sănătății. Analiza în funcție de vârstă, gen și locul de trai evidențiază modul în care diferite grupuri percep aceste efecte asupra sănătății.

În Moldova, procentul persoanelor care percep impactul negativ al schimbărilor climatice asupra propriei sănătăți sau asupra celor din cercul social apropiat (familie, rude, prieteni, vecini sau alte persoane) crește ușor odată cu înaintarea în vârstă, variind de la 76% în rândul persoanelor cu vârste între 16 și 24 de ani, până la 93% dintre cei de peste 65 de ani care recunosc acest impact. În același timp, cel mai tânăr grup (16-24 de ani) reprezintă cea mai mică pondere (14%) dintre cei care raportează astfel de impacturi, în timp ce persoanele cu vârste între 55 și 64 de ani constituie cel mai numeros segment (19%) care se confruntă cu aceste probleme de sănătate (Figura 10 și 11).

Figura 10. Grupurile care au raportat impacturi negative asupra sănătății proprii sau a persoanelor din cercul lor social în funcție de vârstă (%). n=624.

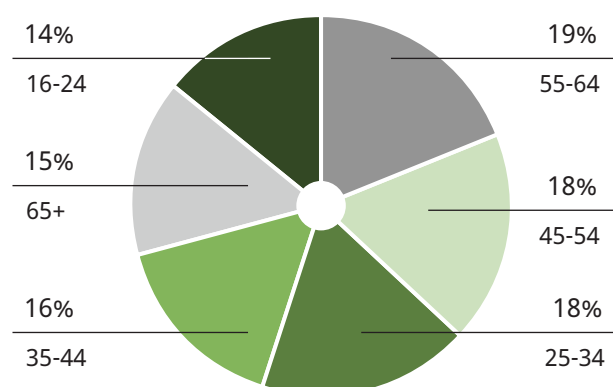
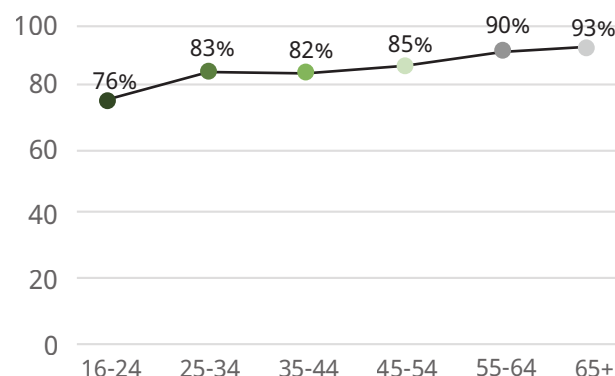


Figura 11. Impacturi negative asupra sănătății cauzate de schimbările climatice, raportate în funcție de vârstă (%). n=624.



În plus, există diferențe semnificative de gen în ceea ce privește impacturile negative asupra sănătății, raportate ca fiind cauzate de schimbările climatice. Femeile sunt mai predispuse să raporteze impacturi negativ ale schimbărilor climatice asupra sănătății lor sau a persoanelor din cercul social apropiat (88% dintre femei recunosc aceste efecte, comparativ cu 82% dintre bărbați) și fac acest lucru mai frecvent decât bărbații (57% dintre persoanele care raportează astfel de impacturi sunt femei).

Deoarece 624 de persoane au raportat probleme de sănătate, în special afecțiuni respiratorii cauzate de poluarea aerului, iar 22% consideră îmbunătățirea calității aerului drept principala prioritate de mediu a Republicii Moldova, este esențial să se examineze modul în care aceste probleme de sănătate variază în funcție de tipul de reședință (Figura 12 și 13). Această analiză este cu atât mai relevantă, având în vedere că nivelurile de poluare a aerului sunt, de obicei, mai ridicate în capitale decât în zonele rurale.

Figura 12. Impacturi negative asupra sănătății respondenților sau a persoanelor din cercul lor social, raportate în funcție de locul de trai (%). n=624.

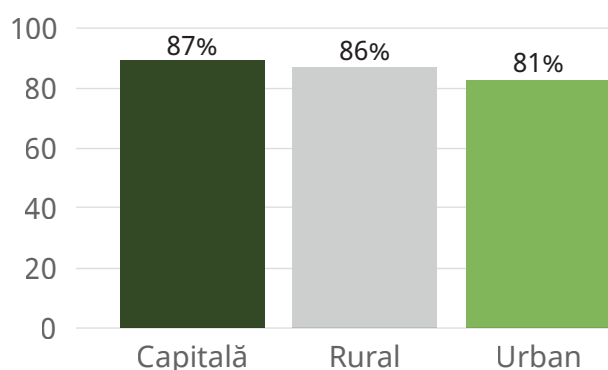
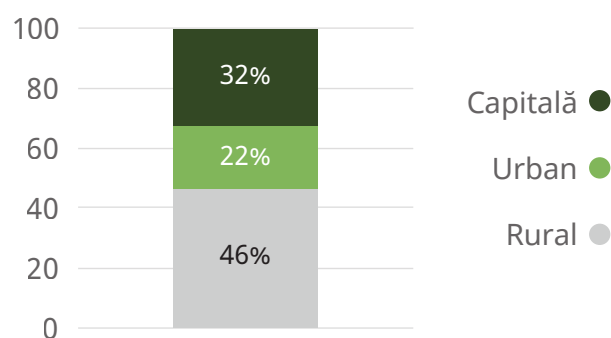


Figura 13. Grupurile care au raportat impacturi negative asupra sănătății proprii sau a persoanelor din cercurile sociale apropiate (%). n=624.



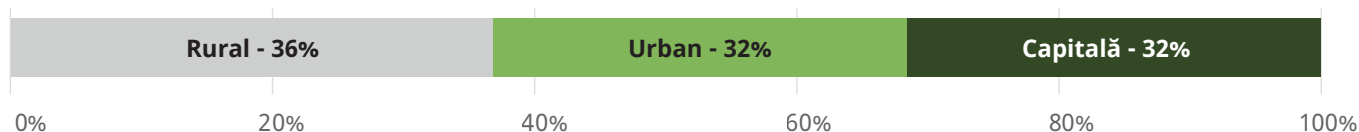
Locuitorii capitalei Moldovei, Chișinău, sunt mai dispuși să raporteze un impact negativ al schimbărilor climatice asupra sănătății proprii sau a celor din cercul social apropiat, problemele respiratorii cauzate de poluarea aerului fiind frecvent menționate ca exemplu (87% dintre locuitorii capitalei recunosc acest impact, comparativ cu 86% dintre locuitorii din mediul rural). În plus, persoanele din mediul urban reprezintă majoritatea celor care menționează impactul negativ al schimbărilor climatice asupra sănătății (54%: 32% din capitală și 22% din alte orașe/localități), fie că este vorba despre propria sănătate sau cea a membrilor familiei, rudelor, prietenilor, vecinilor sau altor persoane (Figurile 12 și 13).

Percepția impactului economic negativ al schimbărilor climatice în funcție de locul de trai și statutul ocupațional

Dintre persoanele care au confirmat impactul negativ general al schimbărilor climatice asupra propriei vieți sau a celor din cercul social apropiat, 51% au raportat impacturi economice negative. Analiza în funcție de locul de trai și a statutului ocupațional scoate în evidență grupurile care se consideră mai vulnerabile la consecințele financiare ale schimbărilor climatice.

Locuitorii din mediul rural din Moldova sunt deosebit de vulnerabili la impactul economic negativ al schimbărilor climatice, în mare parte din cauza dependenței lor de agricultură și resurse naturale, care sunt extrem de sensibile la provocările de mediu, precum degradarea solului și pășunile insuficiente (50% dintre locuitorii din mediul rural raportează aceste probleme). În mediul urban, aceste impacturi economice se manifestă adesea prin creșterea costurilor de trai, în special a cheltuielilor de încălzire și răcire din cauza temperaturilor extreme (62% dintre cei care raportează această creștere sunt din mediul urban, 37% din capitală și 25% din alte orașe/localități).

Figura 14. Impacturi economice negative ale schimbărilor climatice raportate în funcție de locul de trai (%). n=374.



În Moldova, 32% dintre studenții care recunosc impactul general negativ al schimbărilor climatice raportează și efecte economice. Această pondere crește la 45% în rândul pensionarilor și la 50% în rândul șomerilor. Este important de menționat că 56% dintre persoanele angajate și 64% dintre cele care desfășoară activități independente raportează impacturi economice, constituind astfel cel mai numeros grup (55%) dintre cei care identifică astfel de efecte economice (Figurile 15 și 16).

Figura 15. Impacturi economice negative ale schimbărilor climatice raportate în funcție de statutul ocupațional (%). n=374.

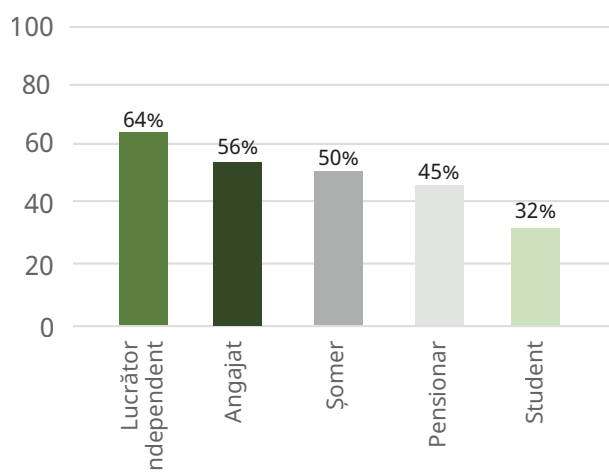
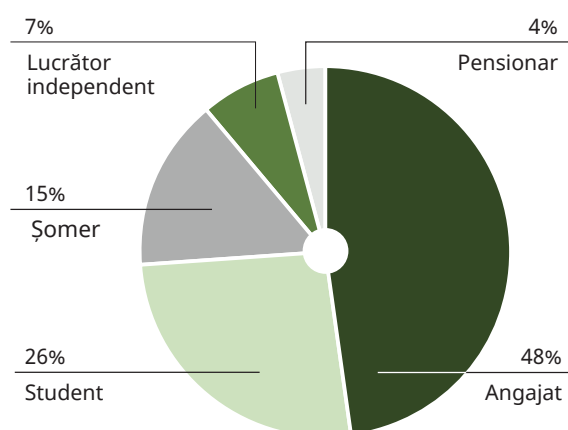


Figura 16. Grupuri care au raportat impacturi economice negativ ale schimbărilor climatice în funcție de statutul ocupațional (n=374).



Grupurile cele mai afectate de schimbările climatice și percepțiile asupra vulnerabilității lor

Înțelegerea grupurilor afectate de schimbările climatice și compararea acestora cu percepțiile publice privind vulnerabilitatea lor este esențială pentru elaborarea unor strategii eficiente de adaptare. Studiul analizează modul în care diferite grupuri demografice raportează impacturile negative ale schimbărilor climatice și le compară cu opiniile publice privind grupurile considerate cele mai vulnerabile din țară.

Grupurile percepute ca fiind cele mai vulnerabile la schimbările climatice în Moldova sunt populația în vârstă (55+, considerată cea mai vulnerabilă de 35%) și copiii (32%). Este interesant că, deși atât bărbații, cât și femeile raportează frecvent efectele schimbărilor climatice asupra propriei persoane și a celor din cercurile sociale apropiate (68% și, respectiv, 78%), puțini (2%: 1% dintre respondenți nominalizând bărbații și 1% nominalizând femeile) consideră genul un factor principal de vulnerabilitate. În mod similar, deși locuitorii din mediul rural și cei din mediul urban raportează impacturi semnificative (72% dintre locuitorii din mediul rural și 75% dintre cei din mediul urban), aceștia sunt rareori percepuți cei mai vulnerabili (Figurile 17 și 18).

Figura 17. Grupurile afectate de schimbările climatice / problemele de mediu și percepțiile privind vulnerabilitatea lor (%). n=1000.

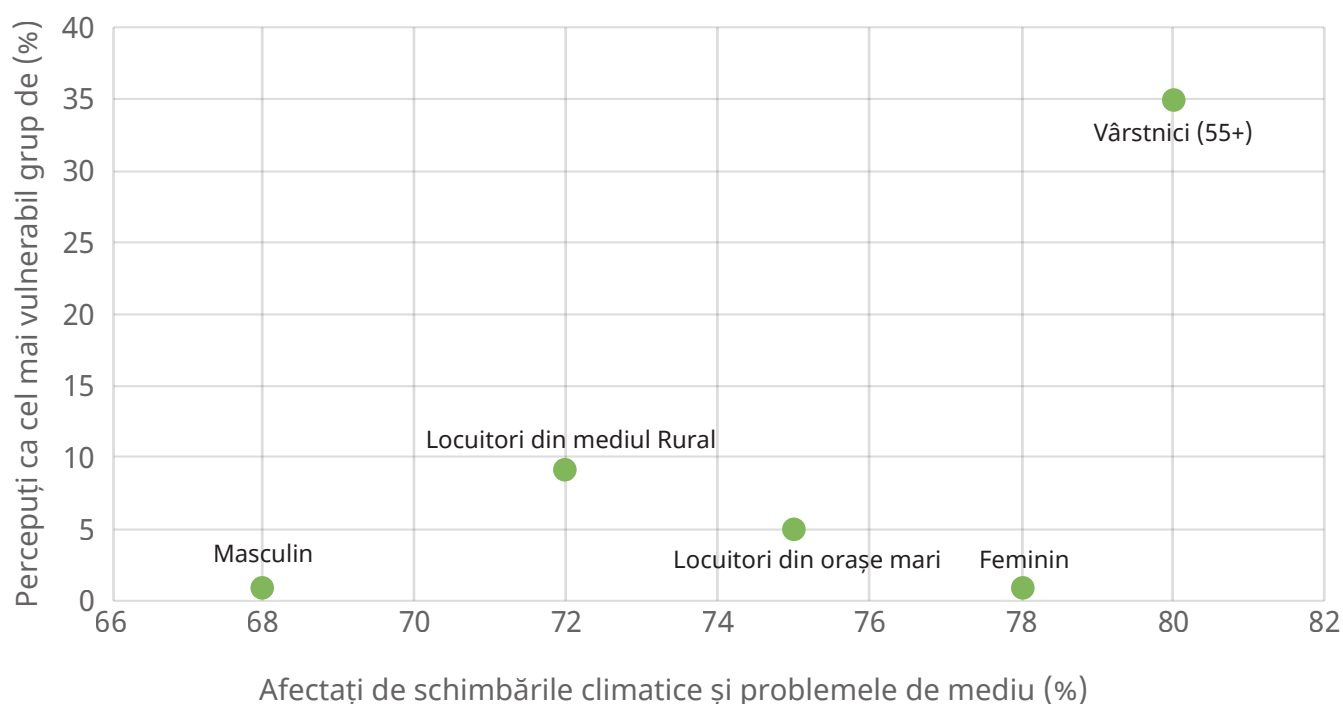
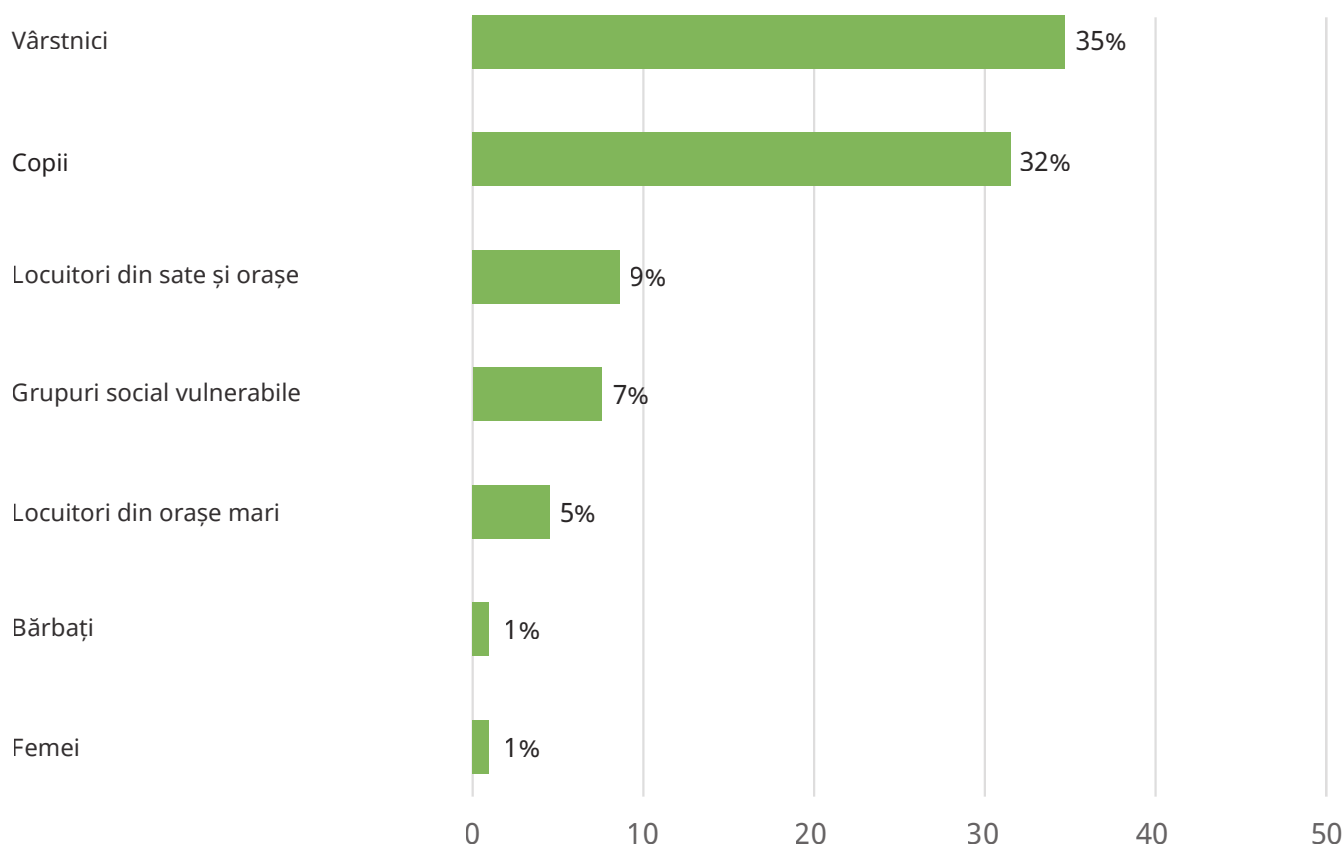


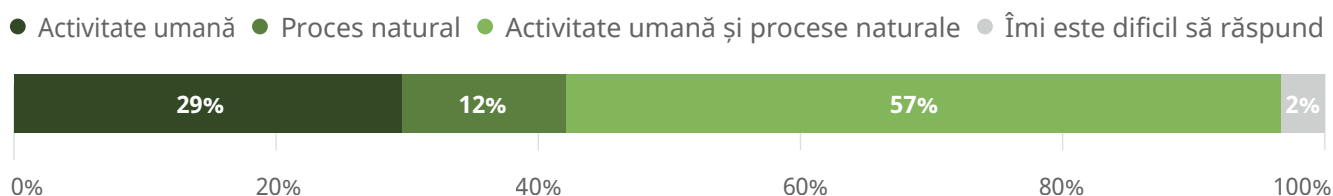
Figura 18. Aprecierea publică a celor mai vulnerabile grupuri la schimbările climatice și problemele de mediu (%). n=1000.



3.4. Cauzele percepute ale schimbărilor climatice în Moldova

Participanții la sondaj au fost rugați să identifice principala cauză a schimbărilor climatice: 29% au indicat activitatea umană drept factor principal, în timp ce 12% au atribuit schimbările climatice exclusiv proceselor naturale. 57% consideră că atât activitatea umană, cât și procesele naturale contribuie la aceste schimbări (Figura 19).

Figura 19. Percepția privind cauzele principale ale schimbărilor climatice în Moldova (%). n=1000.

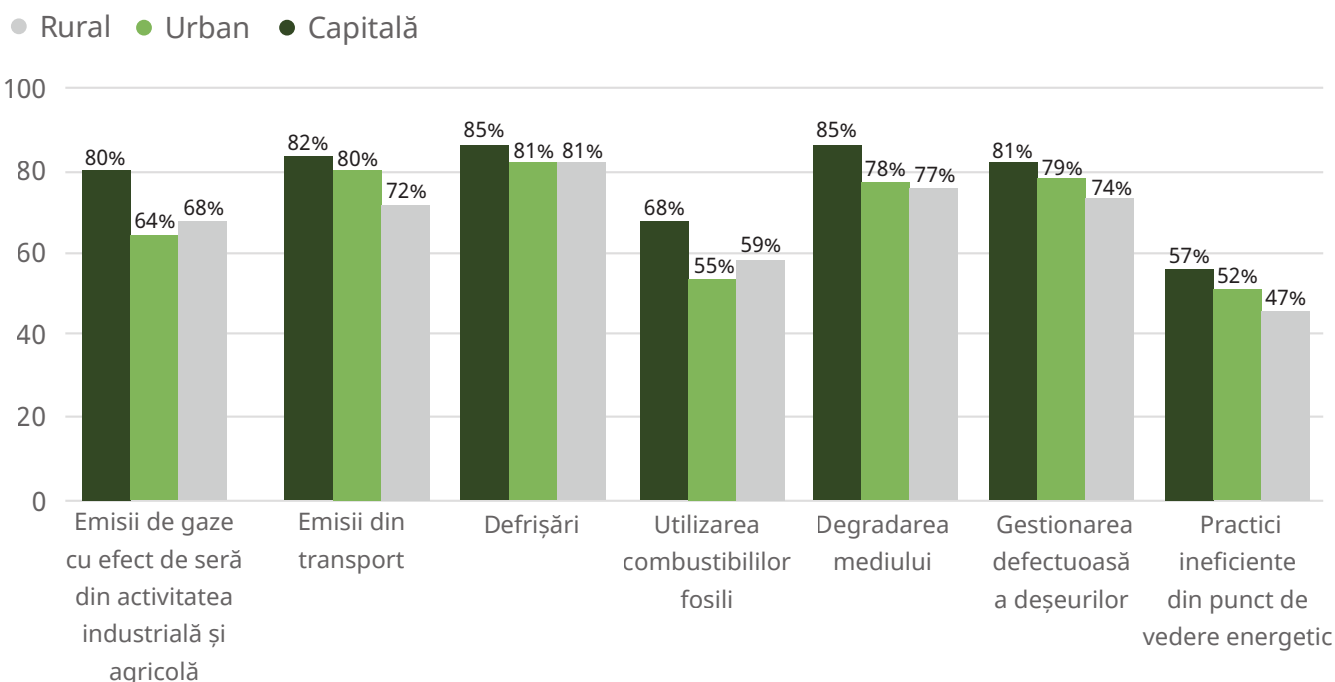


Cauzele percepute ale schimbărilor climatice asociate activității umane în Moldova

În rândul celor 869 de respondenți care au identificat activitatea umană sau o combinație între activitatea umană și procesele naturale drept cauze ale schimbărilor climatice, cele mai frecvent menționate cauze au fost defrișările (selectată de 82%), degradarea mediului (80%), gestionarea defectuoasă și aruncarea necontrolată a deșeurilor (78%), emisiile din transport (77%), emisiile de gaze cu efect de seră provenite din activități industriale și agricole (71%), utilizarea combustibililor fosili (inclusiv arderea cărbunelui, gazului, petrolului, turbei și lemnului) (61%) și practicile ineficiente din punct de vedere energetic (51%), precum clădirile învechite sau utilizarea risipitoare a energiei.

Este important să înțelegem modul în care persoanele din mediul rural, urban și din capitală percep cauzele fundamentale ale schimbărilor climatice asociate activității umane, deoarece perspectivele acestora pot varia în funcție de contextul ambiental unic și experiențele zilnice (Figura 20).

Figura 20. Recunoașterea cauzelor schimbărilor climatice legate de activitatea umană în Moldova (%). n=869.



Defrișările sunt percepute drept cea mai importantă cauză a schimbărilor climatice asociate activității umane în Moldova, fiind menționate de 85% dintre locuitorii capitalei și de 81% dintre locuitorii din mediul urban și rural care asociază schimbările climatice cu activitățile umane. Practicile ineficiente din punct de vedere energetic se numără printre cele mai puțin recunoscute cauze, fiind menționate de 65% dintre locuitorii din mediul rural, 57% dintre cei din capitală și 52% dintre cei din mediul urban (Figura 20).

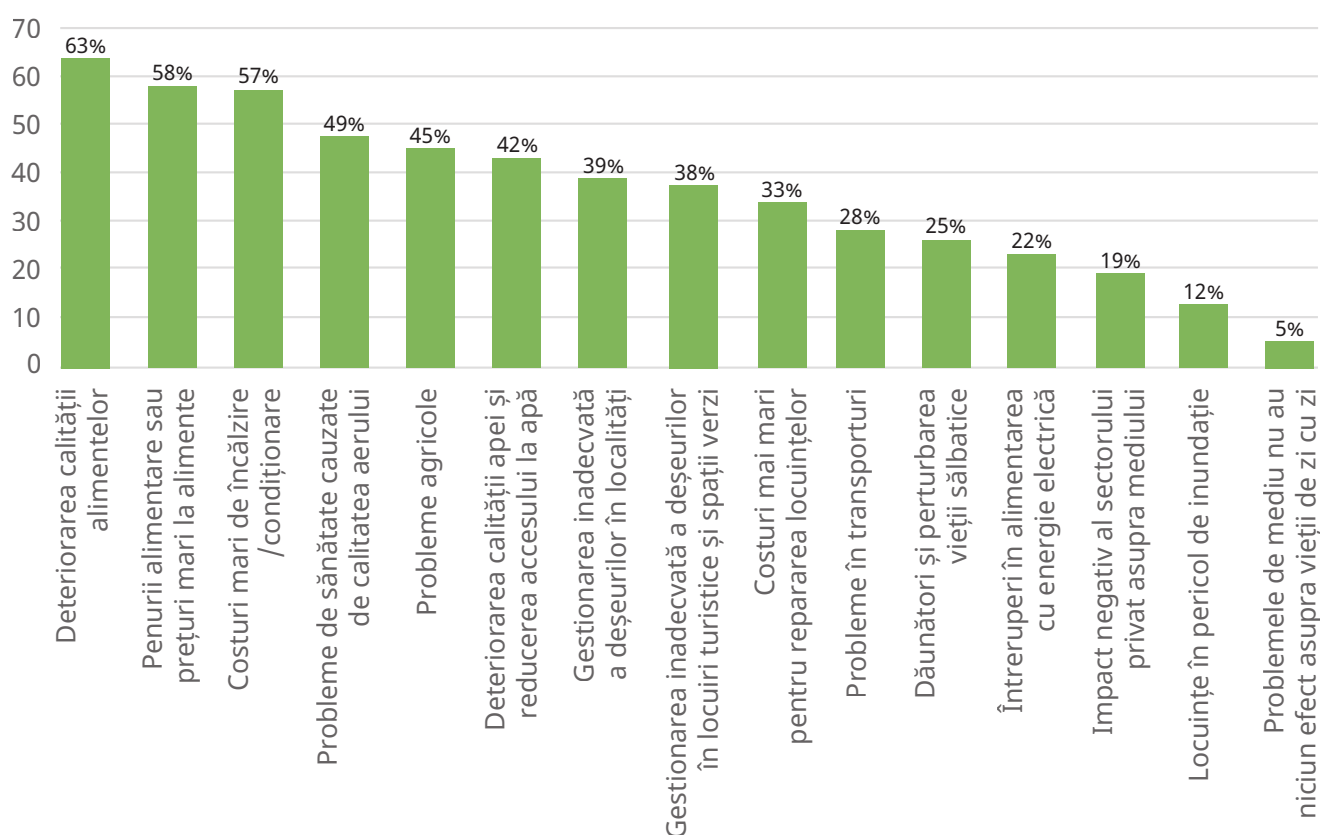
3.5. Percepțiile publicului asupra problemelor de mediu și domeniile prioritare ale protecției mediului în Moldova

Acest subcapitol analizează percepțiile publice asupra problemelor de mediu și a domeniilor prioritare pentru protecția mediului în Moldova, având scopul de a fundamenta politici și strategii eficiente pentru abordarea celor mai presante preocupări. În secțiunile următoare, explorăm modul în care locuitorii percep provocările zilnice, precum poluarea aerului, gestionarea deșeurilor și calitatea apei. Analizând prioritățile populației privind protecția mediului, această secțiune identifică domeniile considerate cele mai urgente pentru intervenția politică. În plus, este evaluată legătura dintre expunerea oamenilor la problemele de mediu și prioritizarea domeniilor relevante de protecție a mediului, oferind informații valoroase despre relația dintre experiențele trăite și stabilirea priorităților.

Problemele de mediu presante care afectează viața de zi cu zi a oamenilor din Moldova

Pentru a înțelege impactul problemelor de mediu asupra vieții de zi cu zi, respondenții au identificat domenii specifice în care se simt afectați. Rezultatele evidențiază o gamă largă de provocări cu care se confruntă locuitorii Moldovei din cauza problemelor de mediu (Figura 21).

Figura 21. Domeniile vieții de zi cu zi afectate de problemele de mediu în Moldova (%). n=1000.



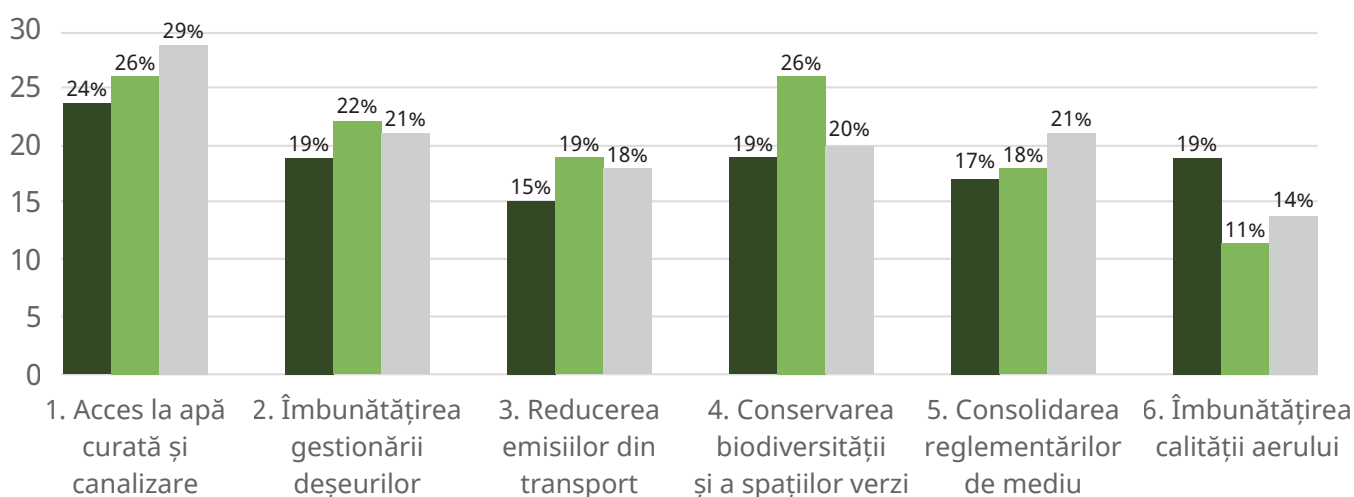
Deteriorarea calității alimentelor este percepută drept principala preocupare în mediul rural (59% dintre locuitori raportând astfel de probleme), mediul urban (64%) și în capitală (69%). În mediul rural, 56% dintre locuitori au fost afectați de penuria de alimente (lipsa de alimente) și de creșterea costurilor pentru încălzire, 50% de problemele agricole, iar 45% de preocupările legate de calitatea apei și a aerului. Gestionarea deficitară a deșeurilor a fost raportată de 38% dintre respondenți. În mediul urban, 64% dintre locuitori au fost afectați de penuria de alimente, iar 58% de probleme de sănătate asociate calității aerului. De asemenea, 55% s-au confruntat cu creșterea costurilor pentru încălzire, 44% cu probleme legate de gestionarea deșeurilor, iar 27% au menționat dificultăți legate de transport. În capitală, 61% dintre locuitori au fost afectați de costurile ridicate pentru încălzire și răcire, 57% de penuria de alimente, iar 48% de probleme privind calitatea aerului. Gestionarea deșeurilor a fost o problemă pentru 41% dintre locuitori, iar transportul pentru 33%. În ansamblu, doar 5% dintre respondenți au declarat că problemele de mediu nu le afectează viața de zi cu zi.

Domeniile prioritare ale protecției mediului în Moldova

După identificarea problemelor de mediu care afectează zilnic populația din Moldova, este esențial să înțelegem în ce măsură aceste preocupări se aliniază cu domeniile prioritare de protecție a mediului. Acestea includ îmbunătățirea calității aerului, asigurarea accesului la apă potabilă și canalizare, conservarea biodiversității și a spațiilor verzi, reducerea emisiilor generate de transport, îmbunătățirea gestionării deșeurilor, precum și consolidarea reglementărilor de mediu și a aplicării acestora în diverse sectoare (Figura 22).

Figura 22. Domenii prioritare ale protecției mediului, clasificate de populația din Moldova (%). 1 = Prioritatea cea mai mare, 6 = Prioritatea cea mai mică. n=1000.

● Rural ● Urban ● Capitală



În Moldova, principalele priorități de mediu ale populației sunt: [1] accesul la apă potabilă și canalizare, [2] îmbunătățirea gestionării deșeurilor, [3] reducerea emisiilor din transport, [4] conservarea biodiversității și a spațiilor verzi, [5] consolidarea reglementărilor de mediu și [6] îmbunătățirea calității aerului (figura 22).

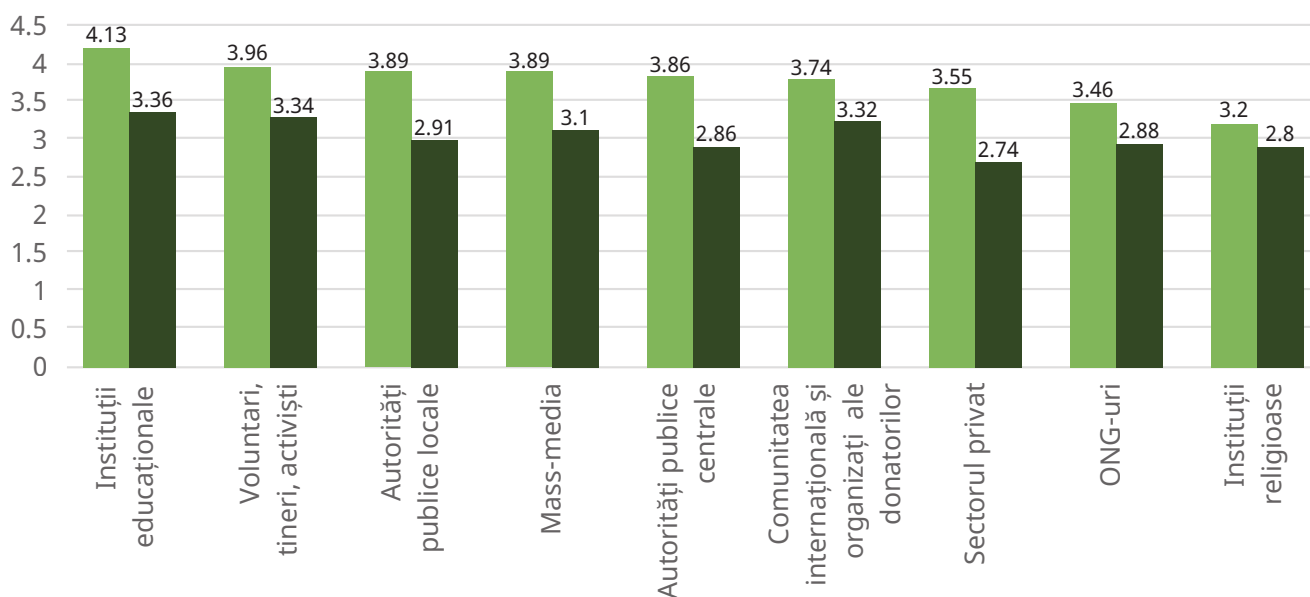
3.6. Percepția importanței și eficienței diferitor actori în protecția mediului

Participanții la sondaj au evaluat importanța și eficiența diferitor actori în implementarea activităților, programelor sau reglementărilor de protecție a mediului pe o scală de la 1 (deloc important/eficient) la 5 (extrem de important/eficient). Pentru a identifica entitățile percepute ca fiind cele mai influente în promovarea acțiunilor de mediu, au fost utilizate medii aritmetice care reflectă percepția generală asupra importanței (POI) și eficienței (POE). Rezultatele oferă o perspectivă detaliată asupra modului în care populația evaluează importanța și eficiența fiecărui actor în realizarea inițiativelor de protecție a mediului în Moldova (Figura 23).

În percepția publicului, instituțiile educaționale sunt considerate cele mai importante și eficiente entități în protecția mediului, în timp ce instituțiile religioase sunt văzute ca cele mai puțin importante, iar sectorul privat ca fiind cel mai puțin eficient. De asemenea, autoritățile publice locale sunt percepute ca având un rol mai important și mai eficient decât cele centrale (Figura 23).

Figura 23. Percepția generală privind importanța și eficiența diferitor actori din Moldova. n=1000.

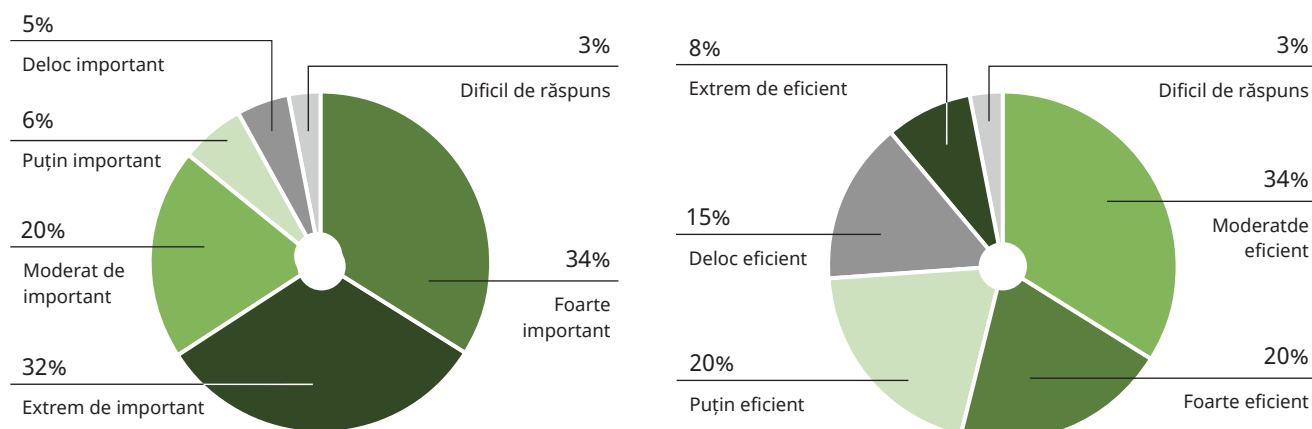
● Percepția Generală Asupra Importanței (POI) ● Percepția Generală Asupra Eficienței (POE)



Percepția generală asupra importanței și eficienței autorităților publice centrale în protecția mediului

Autoritățile publice centrale sunt percepute ca fiind aproape „foarte importante” în protecția mediului, 32% dintre respondenți evaluând rolul acestora drept „extrem de important” și 34% ca „foarte important”. Cu toate acestea, doar 8% dintre respondenți le consideră „extrem de eficiente”, în timp ce 15% le percep drept „deloc eficiente” (Figura 24). Această discrepanță este reflectată în scorurile percepute privind importanța (POI=3,86 din 5) și eficiența (POE=2,86 din 5). Doar 15% dintre participanți declară că sunt „extrem de dispuși” și 23% „foarte dispuși” să susțină noile politici și inițiative tematice ale autorităților publice centrale.

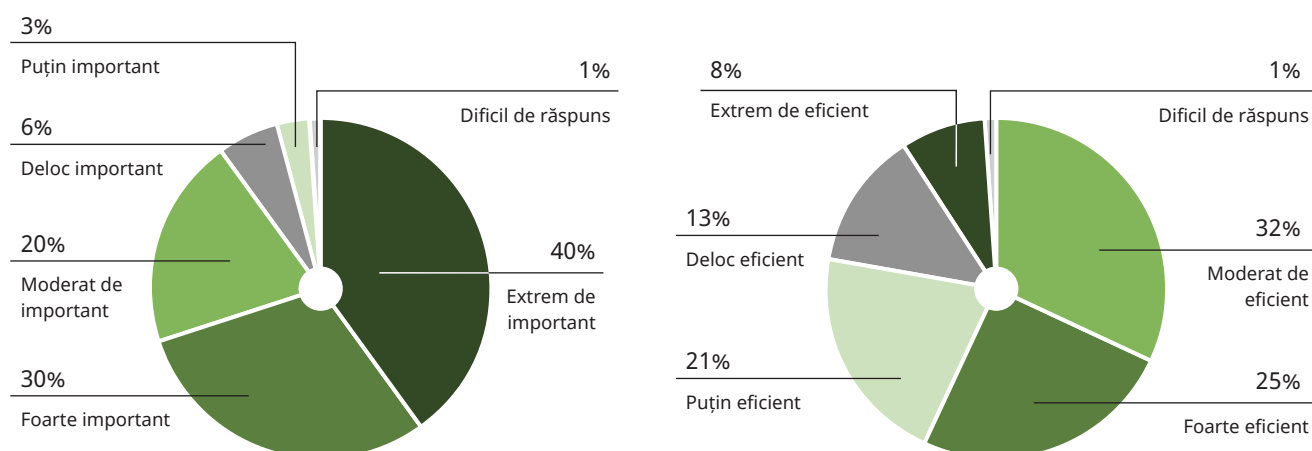
Figura 24. Opinia populației Republicii Moldova privind importanța (stânga) și eficiența (dreapta) autorităților publice centrale în protecția mediului (%). n=1000



Percepția generală asupra importanței și eficienței autorităților publice locale în protecția mediului

Populația din Moldova consideră autoritățile publice locale ca fiind aproape „foarte importante” (POI=3,89 din 5) în protecția mediului și aproape „moderat eficiente” (POE=2,94 din 5). Prezintă interes faptul că în mediul urban, un procent mai mare de persoane percep autoritățile publice locale drept „extrem de importante” (34% față de 26% în mediul rural și 30% la nivel total, inclusiv capitala). Cu toate acestea, situația se inversează în ceea ce privește percepția eficienței: doar 4% dintre locuitorii din mediul urban și 10% dintre cei din mediul rural consideră autoritățile publice locale „extrem de eficiente” (8% în total, inclusiv capitala). (Figura 25).

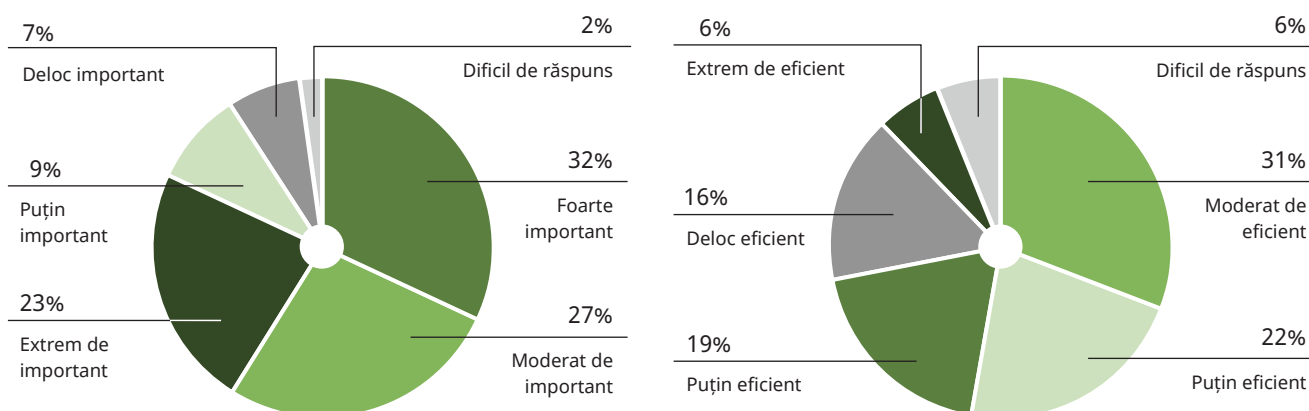
Figura 25. Opinia populației Republicii Moldova privind importanța (stânga) și eficiența (dreapta) autorităților publice locale în protecția mediului (%). n=1000.



Percepția generală asupra importanței și eficienței sectorului privat în protecția mediului

Sectorul privat din Moldova este perceput ca având o „importanță moderată” și o eficiență aproape „moderată” în protecția mediului (POI=3.55, POE=2.74 din 5), 23% dintre respondenți considerându-l „extrem de important” și 6% percepându-l ca fiind „extrem de eficient” (Figura 26). Este important de menționat că 26% dintre respondenți sunt „extrem de dispuși”, iar 30% „foarte dispuși” să susțină inițiativele de sustenabilitate corporativă.

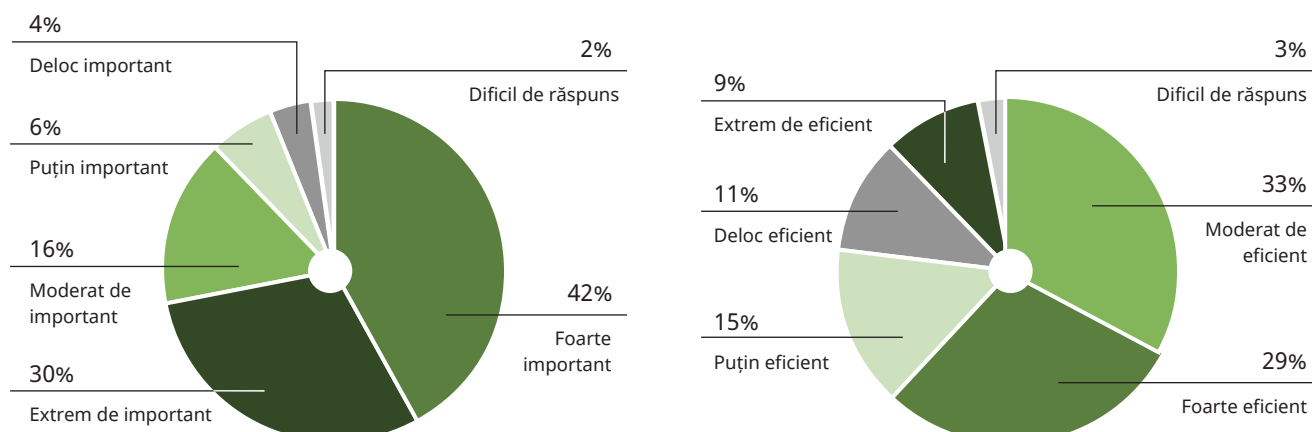
Figura 26. Opinia populației Republicii Moldova privind importanța (stânga) și eficiența (dreapta) sectorului privat în protecția mediului (%). n=1000.



Percepția generală asupra importanței și eficienței instituțiilor mass-media în protecția mediului

Mass-media, inclusiv televiziunea, radioul și presa, este percepută ca fiind aproape „foarte importantă” și „moderat eficientă” (POI=3,89, POE=3,1 din 5) în protecția mediului, 30% dintre respondenți considerând-o „extrem de importantă” și 9% „extrem de eficientă” (Figura 27).

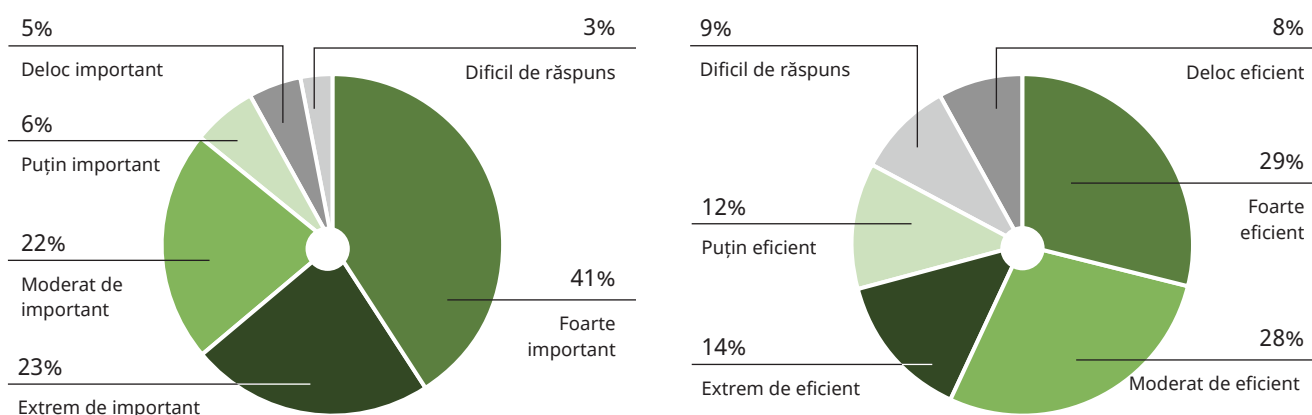
Figura 27. Opinia populației Republicii Moldova privind importanța (stânga) și eficiența (dreapta) mass-media în protecția mediului (%). n=1000.



Percepția generală asupra importanței și eficienței comunității internaționale și a organizațiilor donatoare în protecția mediului

Comunitatea internațională și organizațiile donatoare sunt percepute ca având un rol crucial în protecția mediului în Republica Moldova, înregistrând un scor POI de 3,74 și POE de 3,32 din 5. În ansamblu, 23% dintre cetățeni le consideră „extrem de importante”, iar 14% le percep drept „extrem de eficiente” (Figura 28).

Figura 28. Opinia populației Republicii Moldova privind importanța (stânga) și eficiența (dreapta) comunității internaționale și organizațiilor donatoare în protecția mediului (%). n=1000.



Deoarece Uniunea Europeană (UE) are un rol semnificativ în protecția mediului în Republica Moldova, sondajul a colectat informații privind opinia publică referitoare la influența sa în acest domeniu. Datele au arătat că 20% dintre respondenți consideră integrarea în UE „foarte important”, iar alți 20% o percep drept „important” în influențarea politicilor de mediu din țară. Cel mai solicitat tip de sprijin din partea UE include asistența financiară pentru proiecte de mediu (70%), transferul de expertiză și tehnologie (68%) și facilitarea cooperării internaționale tematice (64%) (Figurile 29 și 30).

Figura 29. Percepțiile publice despre influența integrării UE asupra politicilor de mediu în Moldova (%). n=1000.

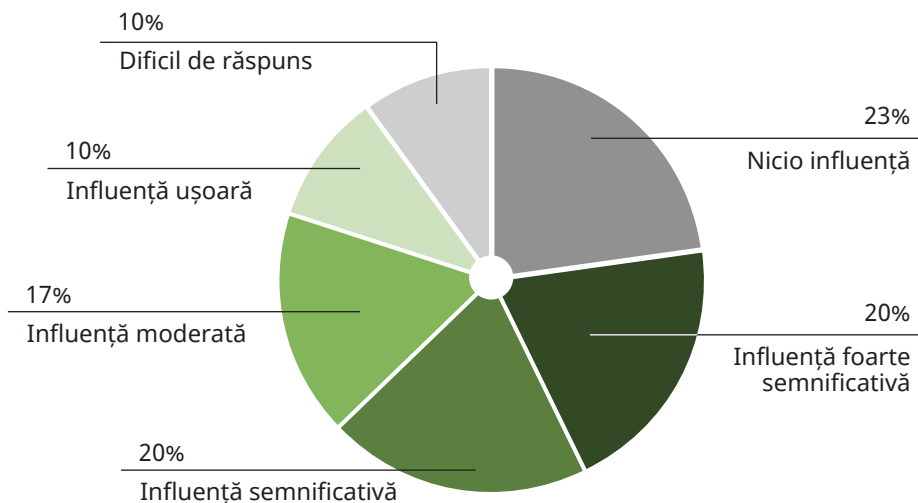
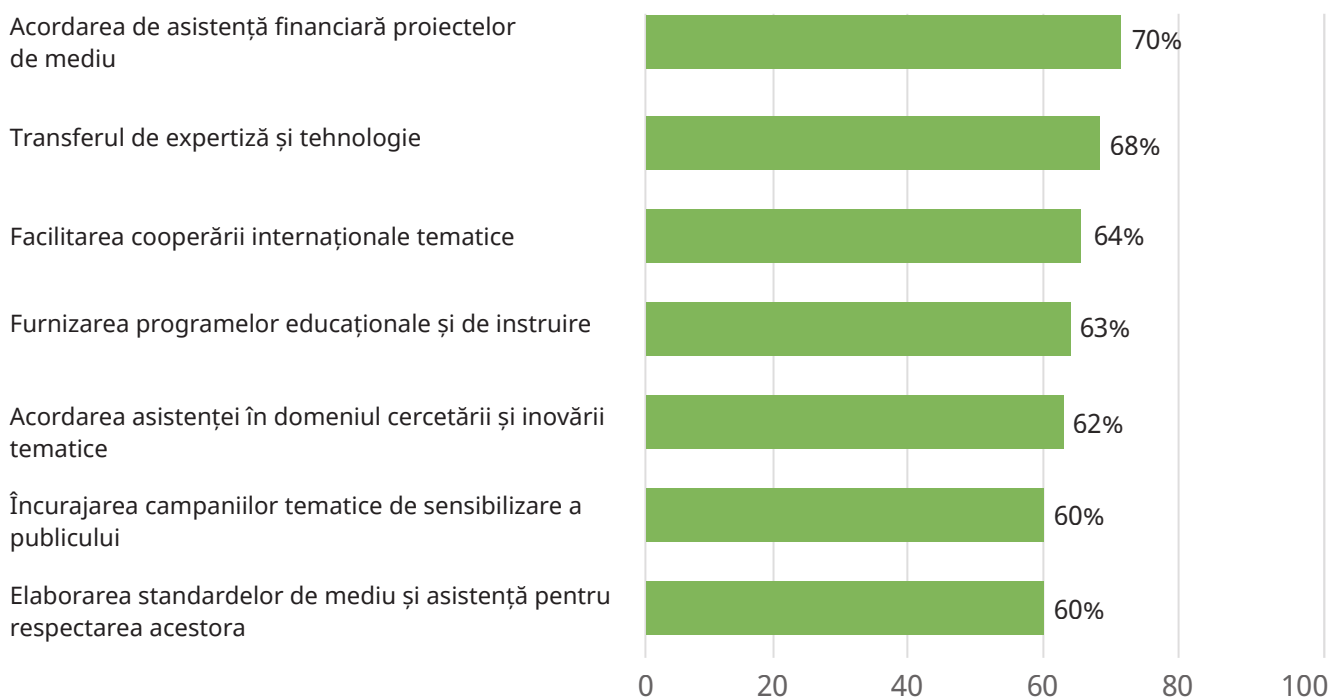


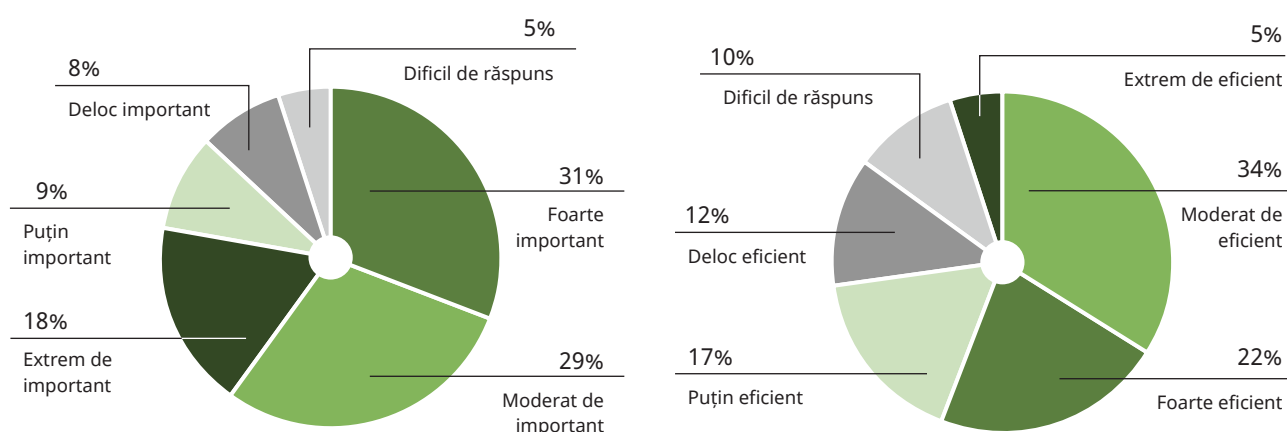
Figura 30. Percepțiile asupra modalităților de sprijin tematic de către UE pentru Moldova (%). n=682.



Percepția generală asupra importanței și eficienței organizațiilor neguvernamentale (ONG) în protecția mediului

Organizațiile neguvernamentale (ONG) sunt percepute ca având o importanță moderată (POI = 3,46 din 5) și o eficiență aproape moderată (POE = 2,88 din 5), 18% dintre respondenți considerându-le „extrem de importante” și 5% „extrem de eficiente” (Figura 31). Este interesant faptul că 33% dintre respondenți declară că sunt dispuși să susțină inițiativele de mediu conduse de ONG-uri, dintre care 12% sunt „extrem de dispuși”, iar 21% „foarte dispuși” să sprijine aceste inițiative.

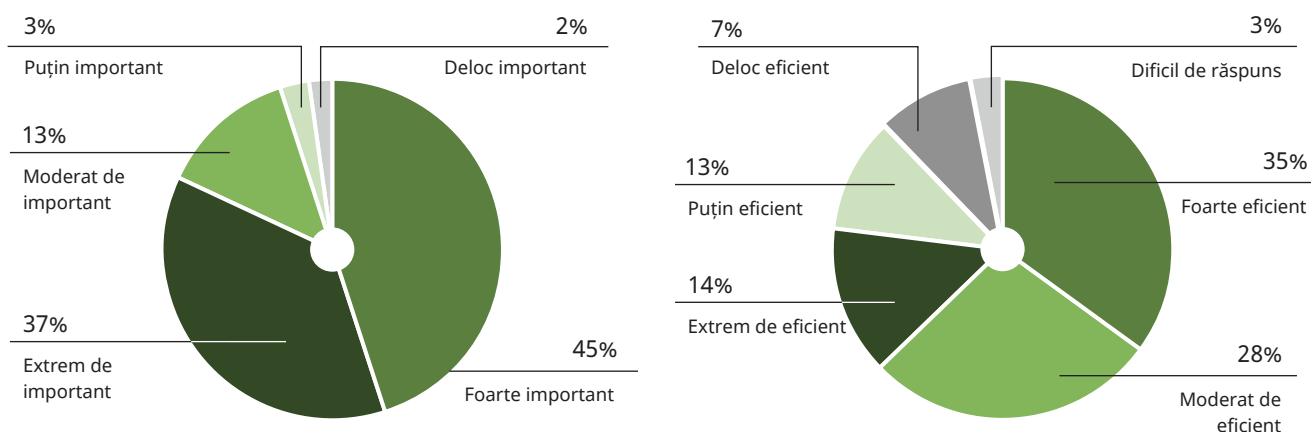
Figura 31. Opinia populației Republicii Moldova privind importanța (stânga) și eficiența (dreapta) a ONG-urilor în protecția mediului (%). n=1000.



Percepția generală asupra importanței și eficienței instituțiilor educaționale în protecția mediului

Instituțiile educaționale, inclusiv școlile și universitățile, sunt considerate în general „foarte importante” (POI=4,13 din 5) și „moderat eficiente” (POE=3,36 din 5) în promovarea acțiunilor de mediu, 37% dintre respondenți apreciindu-le drept „extrem de importante” și 14% drept „extrem de eficiente” (Figura 32). Este relevant de menționat că 24% dintre respondenți declară că sunt „extrem de dispuși” și 31% „foarte dispuși” să sprijine programele educaționale și campaniile de informare tematice.

Figura 32. Opinia populației Republicii Moldova privind importanța (stânga) și eficiența (dreapta) instituțiilor de învățământ în protecția mediului (%). n=1000.

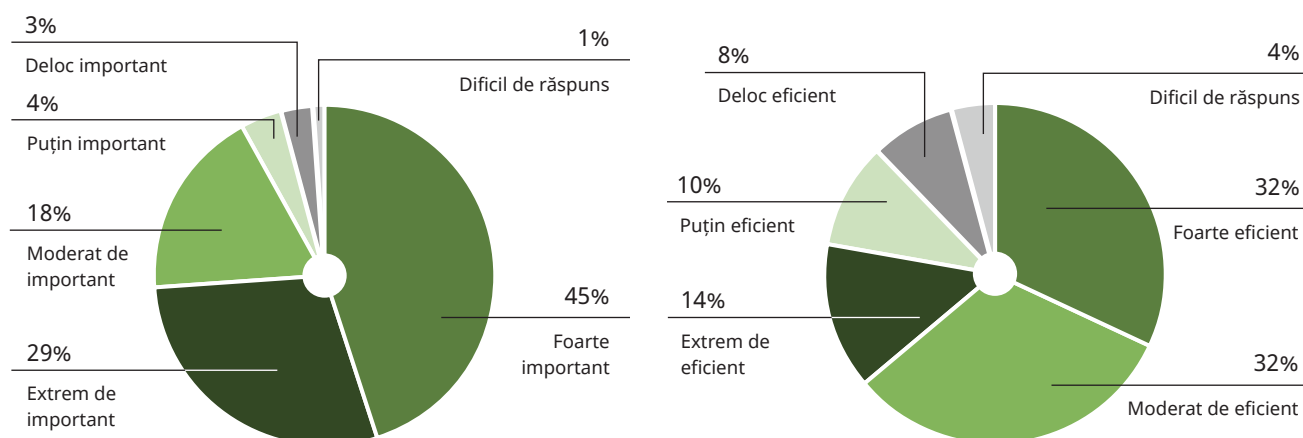


Percepția generală asupra importanței și eficienței voluntarilor, tinerilor și activiștilor în protecția mediului

Conform percepției publice, voluntarii, tinerii și activiștii sunt aproape de categoria „foarte important” (POI=3,96 din 5) pentru rolul lor în protecția mediului, în timp ce eficiența lor este evaluată ca fiind „moderat eficientă” (POE=3,34 din 5).

Este relevant de menționat că percepția conform căreia voluntarii, tinerii și activiștii sunt „extrem de eficienți” este cea mai ridicată în rândul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16 și 24 de ani (19% față de 14% în total) și cea mai scăzută în rândul celor de 65 de ani și peste (9%). În schimb, percepția acestui grup ca fiind „extrem de important” este cea mai pronunțată în rândul persoanelor de 65 de ani și peste (38% față de 29% în total) și cel mai puțin răspândită în categoria de vârstă 16-24 de ani (24%) (Figura 33).

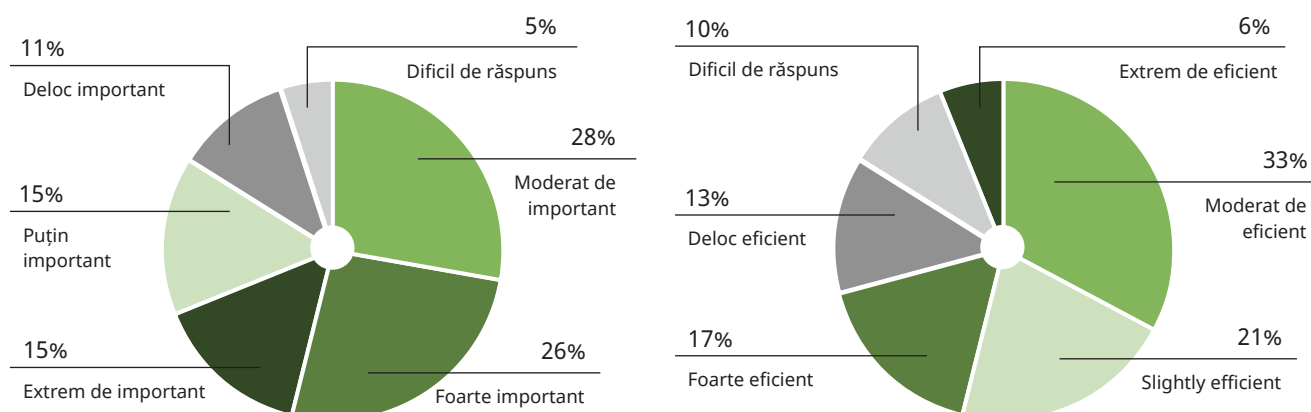
Figura 33. Opinia populației Republicii Moldova privind importanța (stânga) și eficiența (dreapta) voluntarilor, tinerilor și activiștilor în protecția mediului (%). n=1000.



Percepția generală privind importanța și eficiența instituțiilor religioase în protecția mediului

În Moldova, populația percepe instituțiile religioase ca având o importanță moderată (POI=3,2 din 5) și o eficiență aproape moderată (POE=2,8 din 5) în realizarea acțiunilor de mediu. În mod specific, doar 15% dintre respondenți le consideră „extrem de importante” și 6% „extrem de eficiente” (Figura 34).

Figura 34. Opinia populației Republicii Moldova privind importanța (stânga) și eficiența (dreapta) instituțiilor religioase în protecția mediului (%). n=1000.



3.7. Implicarea personală în protecția mediului în Moldova

Participanții la sondaj au fost întrebați dacă se implică în activități de protecție a mediului, precum reciclarea sau reducerea deșeurilor. Rezultatele oferă o perspectivă asupra angajamentului individual față de protecția mediului. O majoritate de 57% dintre respondenți au raportat că participă la astfel de activități. Analizarea implicării în funcție de diferite categorii demografice este relevantă, deoarece reflectă gradul de asumare a responsabilității de mediu și potențialul diverselor grupuri.

Datele arată că femeile sunt mai active (62%) decât bărbații (60%), iar 56% dintre participanții la aceste activități sunt femei.

Pe grupe de vârstă, persoanele cu vârsta cuprinsă între 16-24 de ani au cea mai ridicată rată de implicare (61%), urmate de adulții cu vârsta de 55-64 de ani (58%), și de categoriile 45-54 și 25-34 de ani (57% fiecare).

Figura 35. Implicarea raportată în activități de protecție a mediului în funcție de vârstă în Moldova (%). n=588.

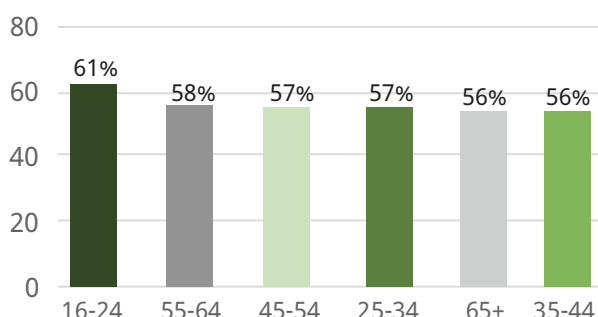
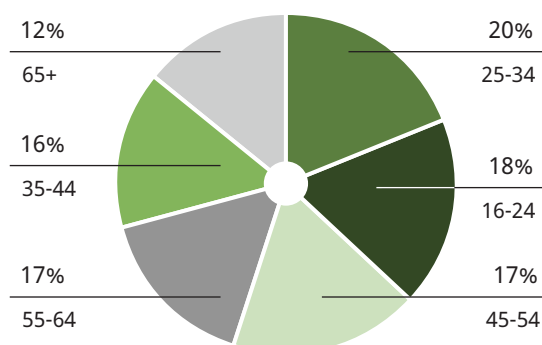


Figura 36. Grup de persoane implicate în activități de protecție a mediului în funcție de vârstă (%). n=668.



Contextul educațional joacă un rol esențial în ceea ce privește gradul de implicare. Persoanele cu titluri de doctor, doctoranzii sau cei cu diplome echivalente sunt cei mai activi, având o rată de participare de 72%, ceea ce sugerează că un nivel mai înalt de educație poate încuraja un angajament mai mare față de problemele de mediu. În contrast, persoanele fără studii formale înregistrează cea mai scăzută rată de implicare, de doar 50% (Figura 37).

Deși implicarea în activități de protecție a mediului crește odată cu nivelul educației, structura celor care participă la astfel de inițiative indică faptul că majoritatea sunt persoane cu studii universitare (licență, masterat sau echivalent) (35%) și cu studii medii profesionale (31%) (Figura 38).

Figura 37. Implicarea raportată în activități de protecție a mediului în funcție de nivelul de studii în Moldova (%). n=588.

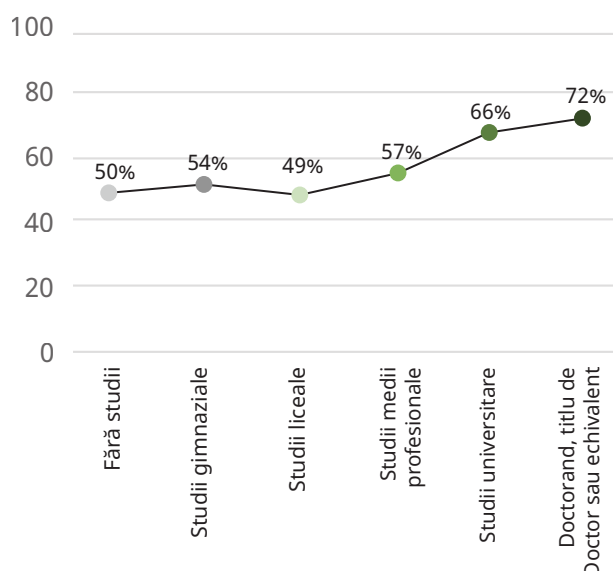
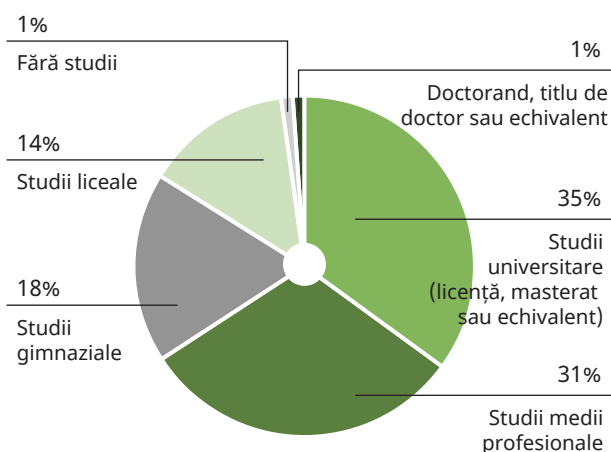


Figura 38. Grup de persoane implicate în activități de protecție a mediului în funcție de studii (%). n=588.



Locuitorii din mediul rural manifestă un nivel ridicat de implicare în activitățile de protecție a mediului, 63% dintre aceștia raportându-și participarea, urmați de locuitorii din capitală (60%). Locuitorii din mediul urban înregistrează cea mai scăzută rată de implicare în astfel de activități, de doar 41% (Figura 39).

Analizând structura grupului de persoane care se implică în activități de protecție a mediului, se observă că locuitorii din mediul rural reprezintă cel mai numeros segment (51%) (Figura 40).

Figura 39. Implicarea raportată în activități de protecție a mediului în funcție de locul de trai în Moldova (%). n=588.

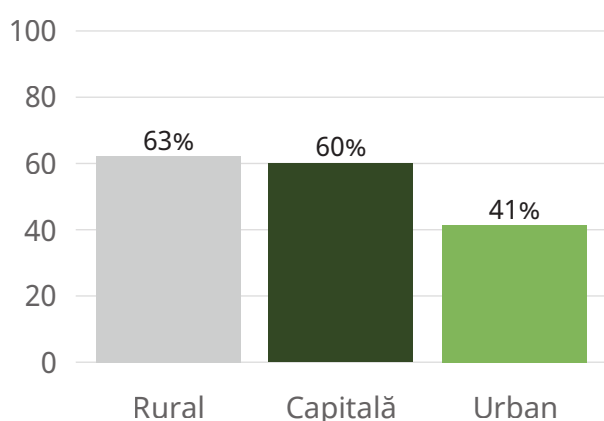
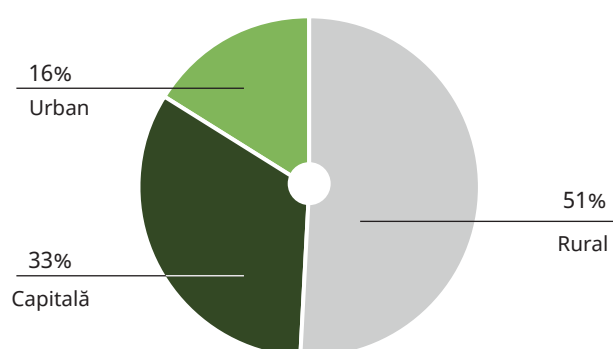


Figura 40. Grup de persoane implicate în activități de protecție a mediului în funcție de locul de trai (%). n=588.



Persoanele căsătorite reprezintă majoritatea celor implicați în activități de protecție a mediului (54%), având cea mai ridicată rată de implicare (62%), urmate de persoanele divorțate (61%) și cele care locuiesc în concubinaj (54%). Persoanele necăsătorite înregistrează o rată de implicare de 53%, fiind urmate de persoanele văduve, cu 50% (Figurile 41 și 42).

Figura 41. Implicarea în activități care contribuie la protecția mediului în funcție de starea civilă (%) n=588.

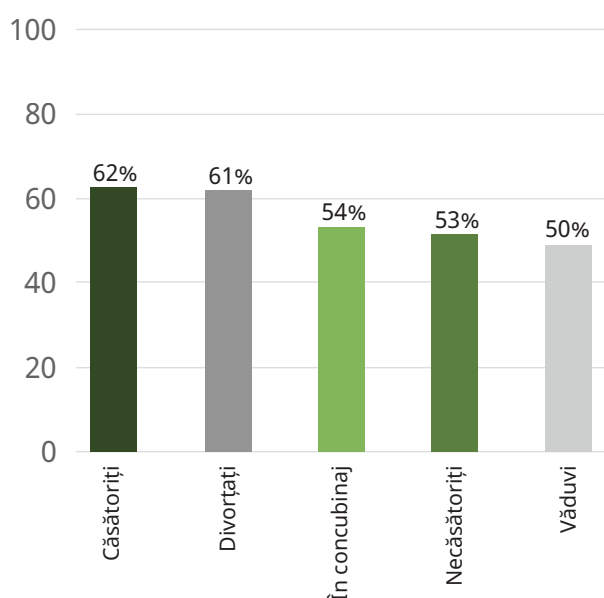
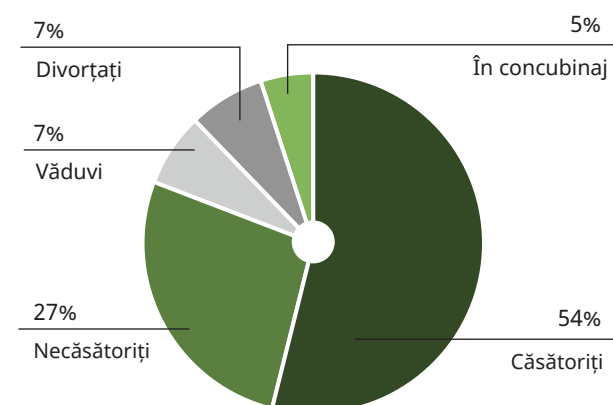


Figura 42. Grup de persoane implicate în activități de protecție a mediului în funcție de starea civilă (%). n=588.



Statutul ocupațional evidențiază diferențele în nivelurile de implicare. Studenții sunt cei mai activi, cu o rată de participare de 63%, urmați de persoanele angajate cu 62%, în timp ce pensionarii înregistrează cel mai scăzut nivel de implicare, de doar 46%. În ceea ce privește structura celor care participă la activități de protecție a mediului, majoritatea sunt angajați (56%) (Figurile 43 și 44).

Figura 43. Implicarea în activități care contribuie la protecția mediului în funcție de statutul ocupațional (%). n=588.

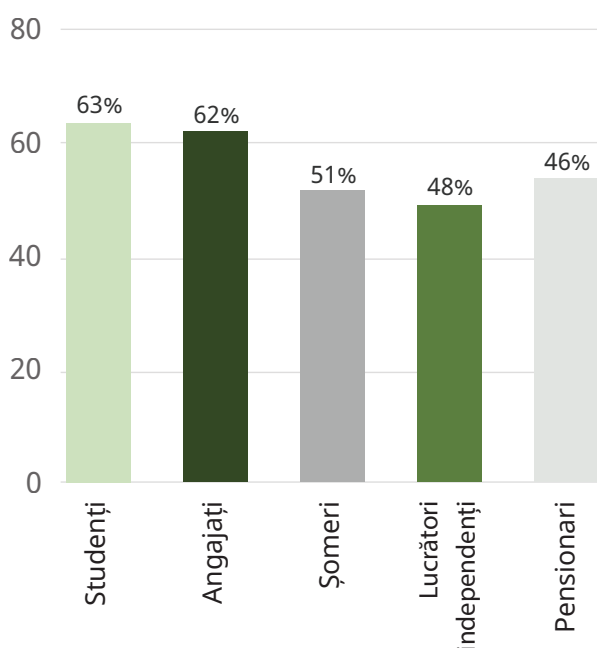
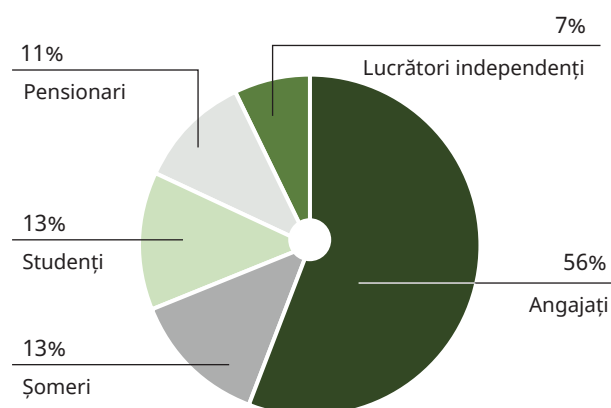


Figura 44. Grup de persoane implicate în activități de protecție a mediului în funcție de statutul ocupațional (%). n=588.



Este important de menționat că 60% dintre etnicii moldovenii declară că sunt implicați în activități de protecție a mediului, reprezentând 79% din totalul grupurilor etnice care participă la astfel de activități în țară.

Raportul analizează implicarea în activități de protecție a mediului din două perspective: rata de implicare (procentul de persoane dintr-o anumită categorie demografică, de exemplu femei, care participă la astfel de activități) și reprezentarea (ponderea acelui grup demografic în totalul participanților activi).

Cele mai mari rate de implicare se înregistrează în rândul femeilor (62%), persoanelor cu vârsta între 16-24 de ani (61%), persoanelor cu nivel mai înalt de educație (doctoranzi, cu titlu de doctor sau echivalent) (72%), locuitorilor din mediul rural (63%), persoanelor căsătorite (62%) și studenților (63%).

Pe de altă parte, când se analizează structura persoanelor implicate în activități de mediu, cele mai mari grupuri sunt formate din femei (56%), persoane cu vârsta între 25-34 de ani (20%), persoane cu studii universitare (licență, master sau echivalent) (35%), locuitori din mediul rural (51%), persoane căsătorite (54%) și persoane angajate în câmpul muncii (56%).

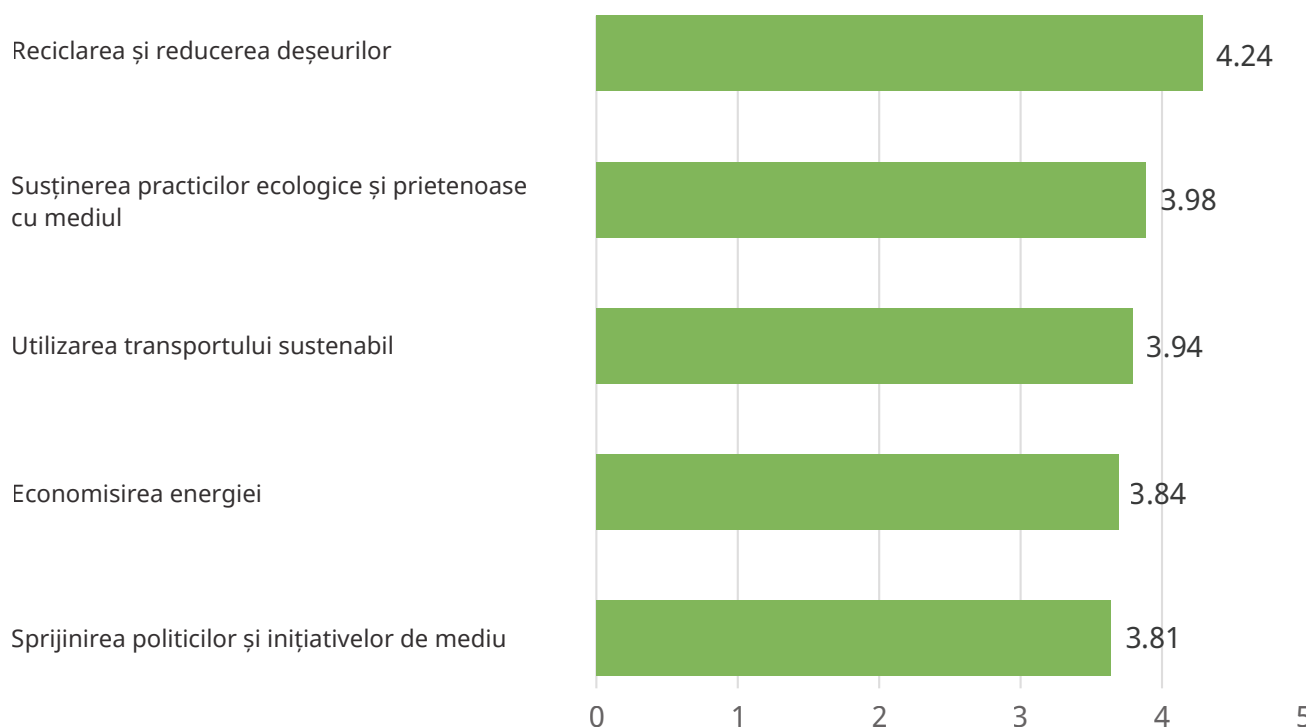
Expunerea la schimbările climatice și implicarea în activități de protecție a mediului

Studiul a analizat 737 de respondenți care au raportat că ei înșiși, familiile, rudele, prietenii sau vecinii lor au fost afectați de schimbările climatice, pentru a explora legătura dintre expunerea la aceste schimbări și participarea în activități de protecție a mediului. Dintre cei afectați, 59% se implică în astfel de activități.

Percepții asupra modalităților eficiente de contribuție individuală la protecția mediului

Cei 588 de respondenți care declară că se implică în activități de protecție a mediului au fost rugați să evalueze eficacitatea diferitelor modalități prin care indivizii pot contribui personal la protejarea mediului. Opțiunile au fost evaluate pe o scală de la 1 (deloc eficient) la 5 (extrem de eficient), oferind o perspectivă asupra percepțiilor publice referitoare la cele mai de impact forme de contribuție. Pentru a determina cea mai eficientă metodă, au fost utilizate mediile aritmetice, care reflectă percepția generală asupra eficacității fiecărei modalități (Figura 45 și Anexa 3).

Figura 45. Percepția generală asupra eficacității contribuției individuale la protecția mediului. n=588.

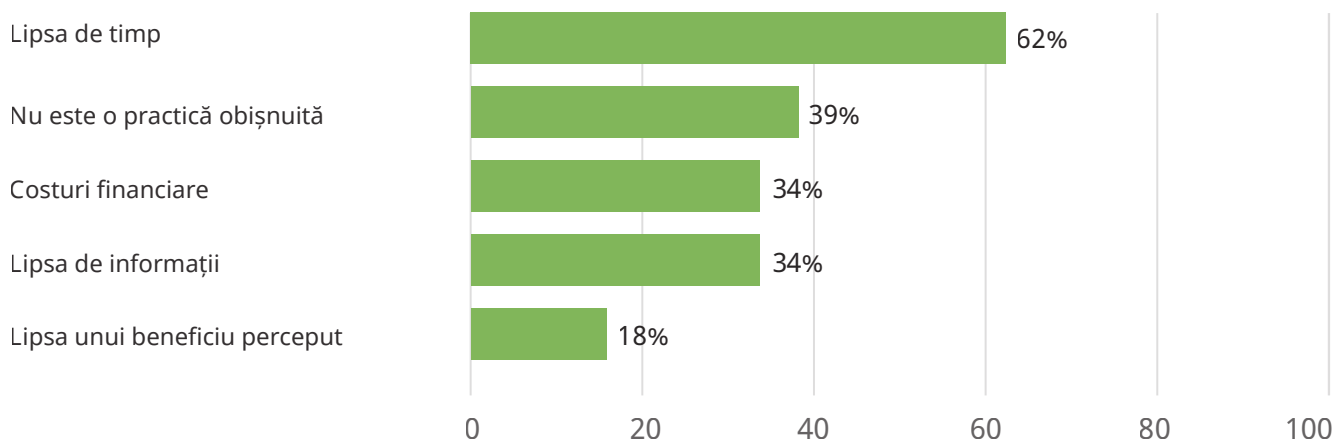


Populația din Moldova consideră reciclarea și reducerea deșeurilor drept cele mai eficiente acțiuni individuale pentru protecția mediului, urmate de susținerea practicilor ecologice și prietenoase cu mediul. Utilizarea transportului sustenabil este percepută ca a treia metodă ca eficiență, în timp ce economisirea energiei ocupă locul al patrulea. Sprijinirea politicilor și inițiativelor de mediu este considerată cea mai puțin eficientă dintre opțiunile analizate (Figura 45).

Obstacole privind implicarea în activități de protecție a mediului

După ce a fost analizată percepția publică asupra modului în care indivizii pot contribui la protecția mediului, cei 406 respondenți care au declarat că nu sunt implicați personal în activități de mediu au fost rugați să identifice obstacolele care îi împiedică să participe (Figura 46).

Figura 46. Obstacole menționate pentru implicarea personală în activități de protecție a mediului (%). n=406.



Cel mai frecvent obstacol menționat în calea implicării în activitățile de protecție a mediului este lipsa timpului, invocată de 62% dintre respondenții care nu participă la astfel de activități, în special de către persoanele angajate (54% din acest grup), locuitorii din mediul rural (55%) și persoanele căsătorite (48%). Pentru 39% dintre respondenți, activitățile de protecție a mediului nu sunt o practică obișnuită, acest aspect fiind menționat mai ales de locuitorii din mediul rural (44%). Costurile financiare au fost un factor descurajator pentru 34% dintre respondenți, în special pentru persoanele șomere (21% dintre șomeri nu participă la astfel de activități). Lipsa de informații a fost identificată de 34% dintre respondenți, fiind un obstacol major pentru persoanele fără studii formale, dintre care 86% nu se implică în astfel de activități. De asemenea, 18% dintre respondenți au menționat lipsa unui beneficiu perceput, dintre care 56% provin din mediul rural. Doar 4% dintre respondenți au indicat indiferența ca fiind o barieră în implicarea în protecția mediului.

3.8. Percepția privind eficiența energetică și securitatea energetică în Moldova

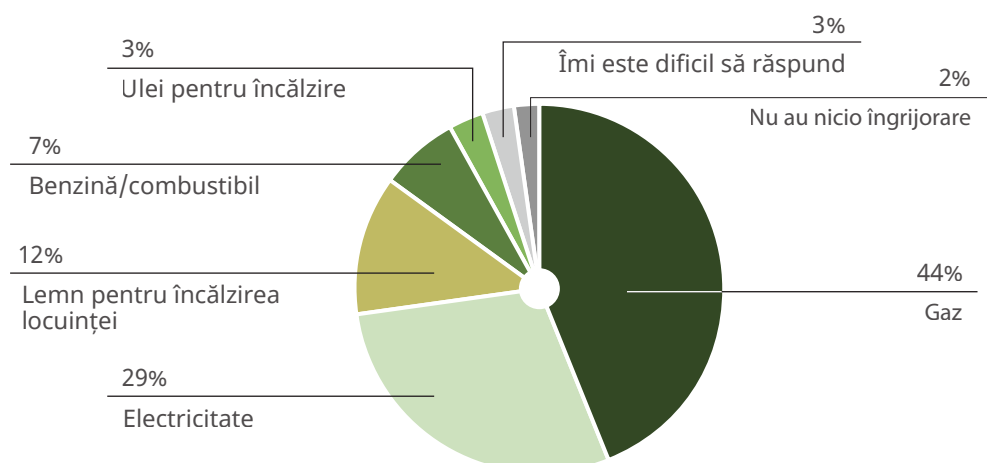
Practicile ineficiente din punct de vedere energetic au fost identificate ca o problemă de 51% dintre respondenți care consideră activitatea umană o cauză a schimbărilor climatice. Dintre cei care declară că se implică în activități de protecție a mediului, 24% consideră economisirea energiei „extrem de eficientă”, iar alți 45% o percep ca fiind „foarte eficientă”. Prin urmare, este esențială analiza percepțiilor publicului privind eficiența și securitatea energetică în Moldova.

Studiul a explorat mai multe aspecte, inclusiv preocupările legate de prețurile energiei, percepțiile și practicile privind utilizarea energiei regenerabile și dependența de sursele de energie externe.

Preocupări privind prețurile la energie în Moldova

Participanții la sondaj au fost rugați să identifice cele mai îngrijorătoare aspecte legate de prețurile la energie. Deoarece a fost permis un singur răspuns per participant, datele oferă o perspectivă asupra tipurilor de energie percepute ca fiind cele mai costisitoare din punct de vedere financiar în Moldova (Figura 47).

Figura 47. Prețul energiei care îngrijorează cel mai mult publicul din Moldova (%). n=1000.



Gazul a fost identificat drept principala preocupare legată de costurile energiei, menționată de 44% dintre respondenți, în special de locuitorii din mediul urban (55%). Electricitatea s-a clasat pe locul al doilea ca sursă de îngrijorare, fiind selectată de 29% dintre respondenți, în special de cei din mediul rural (30% din acest grup). Prețurile la lemne pentru încălzirea locuințelor au fost o preocupare menționată de 12% dintre respondenți, dintre care 75% provin din mediul rural. În plus, 2% dintre respondenți au declarat că nu au nicio preocupare legată de prețurile la energie în Moldova.

Practica utilizării energiei regenerabile în Moldova

O majoritate covârșitoare de 86% dintre cetățenii din Moldova nu a încercat niciodată să utilizeze energia regenerabilă. Cel mai frecvent, acest tip de energie a fost adoptat de locuitorii din capitală (17%), în timp ce locuitorii din mediul rural au reprezentat 50% dintre cei care au încercat utilizarea energiei regenerabile. Este important de menționat că printre persoanele care au adoptat energia regenerabilă se numără: elevii (22%), bărbații (17%) și persoanele cu studii medii profesionale (33%). Dintre cei care nu au utilizat energia regenerabilă, principalele motive au fost preocupările legate de costuri (58%), provocările practice (23%) și limitările personale (7%).

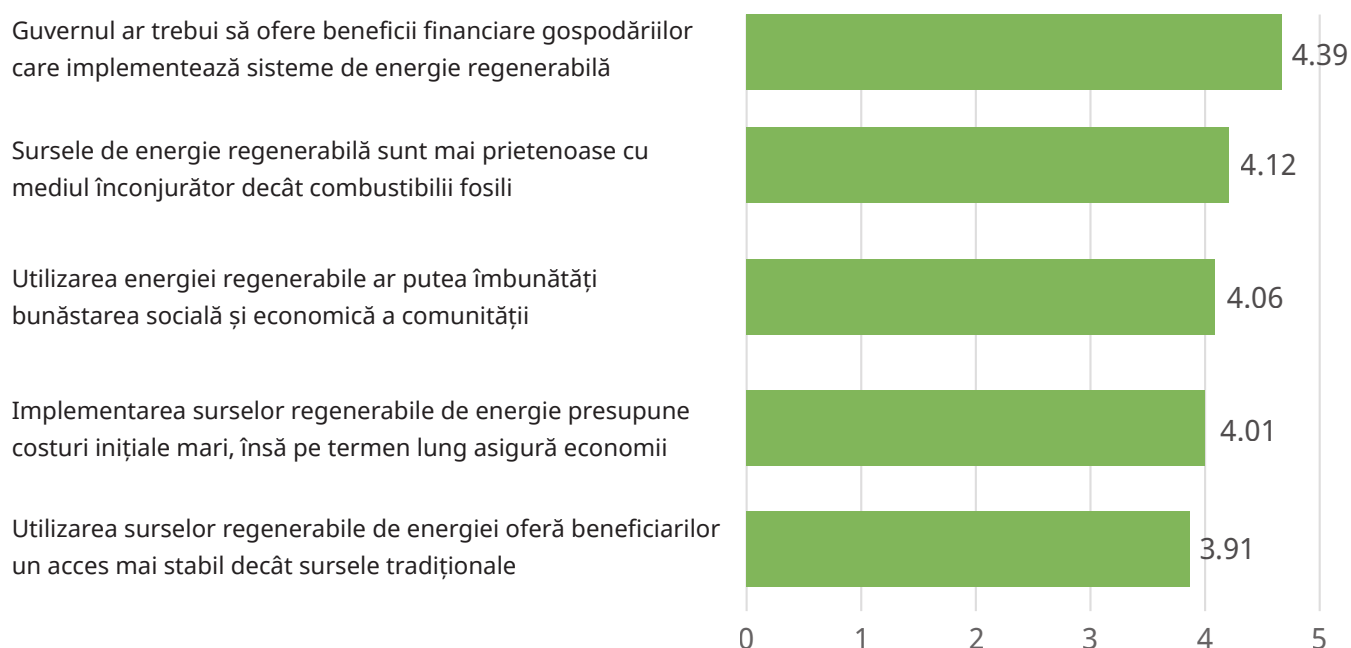
Opinia publică despre energia regenerabilă în Moldova

Deși doar 13% dintre respondenți declară că au încercat să utilizeze energie regenerabilă în gospodăriile lor, interesul puternic în acest domeniu este reflectat de faptul că 57% dintre respondenți sunt dispuși să susțină inițiativele pentru dezvoltarea energiei eoliene și solare (25% fiind „extrem de dispuși” și 32% „foarte dispuși”).

Prin urmare, opinia publică privind opțiunile de energie regenerabilă, precum energia eoliană și energia solară, este esențială. Studiul a evaluat nivelul de acord al respondenților cu privire la beneficiile de mediu și economice ale energiei regenerabile, precum și rolul perceput al guvernului în facilitarea adoptării acesteia.

Respondenții au fost rugați să își exprime nivelul de acord cu o serie de afirmații despre energia regenerabilă, utilizând o scală de la 1 (dezacord puternic) la 5 (acord puternic). Consensul general pentru fiecare afirmație, calculat ca media aritmetică, indică gradul de acceptabilitate al afirmațiilor analizate (Figura 48).

Figura 48. Acordul general al publicului cu afirmațiile privind energia regenerabilă. n=1000



Cea mai susținută opinie este că guvernul ar trebui să ofere beneficii financiare gospodăriilor care implementează sisteme de energie regenerabilă, această afirmație având un scor mediu de acord de 4,39 din 5. Dintre susținătorii acestei măsuri, 50% sunt persoane cu studii universitare (licență, master sau echivalent).

În continuare, cei mai mulți respondenți consideră că sursele de energie regenerabilă sunt mai prietenoase cu mediul înconjurător decât combustibilii fosili, cu un scor mediu de acord de 4,12.

De asemenea, mulți respondenți cred că utilizarea energiei regenerabile ar putea îmbunătăți bunăstarea socială și economică a comunității lor (scor mediu de acord: 4,06), cu 62% dintre locuitorii din mediul urban declarând că „sunt puternic de acord” cu această afirmație.

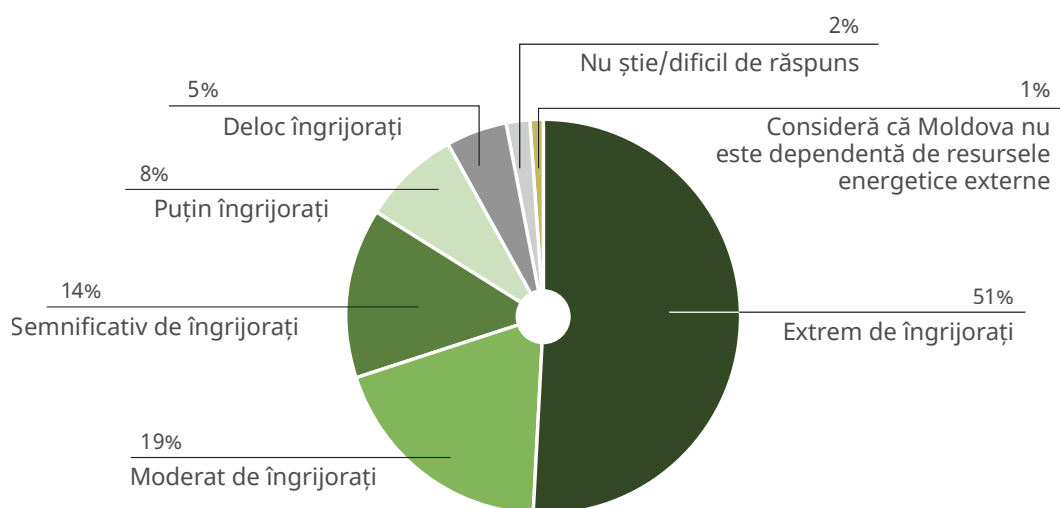
Economiile de costuri pe termen lung sunt recunoscute ca un beneficiu al energiei regenerabile, deși costurile inițiale ridicate rămân o îngrijorare (scor mediu de acord: 4,01).

În cele din urmă, mulți respondenți consideră că energia regenerabilă oferă un acces mai stabil decât sursele tradiționale (scor mediu de acord: 3,91), dintre care 47% sunt „de acord” și 24% sunt „total de acord” cu această afirmație.

Preocupările populației cu privire la dependența de sursele de energie externe în Moldova

Respondenții au fost rugați să își evalueze nivelul de îngrijorare față de dependența Republicii Moldova de resursele energetice externe, utilizând o scală de la 1 (deloc îngrijorat) la 5 (foarte îngrijorat). Scopul acestei analize este de a evalua percepția publicului asupra securității energetice și a vulnerabilităților potențiale asociate dependenței de furnizorii externi de energie (Figura 49).

Figura 49. Îngrijorați de faptul că Moldova este dependentă de sursele externe de energie (%). n=1000



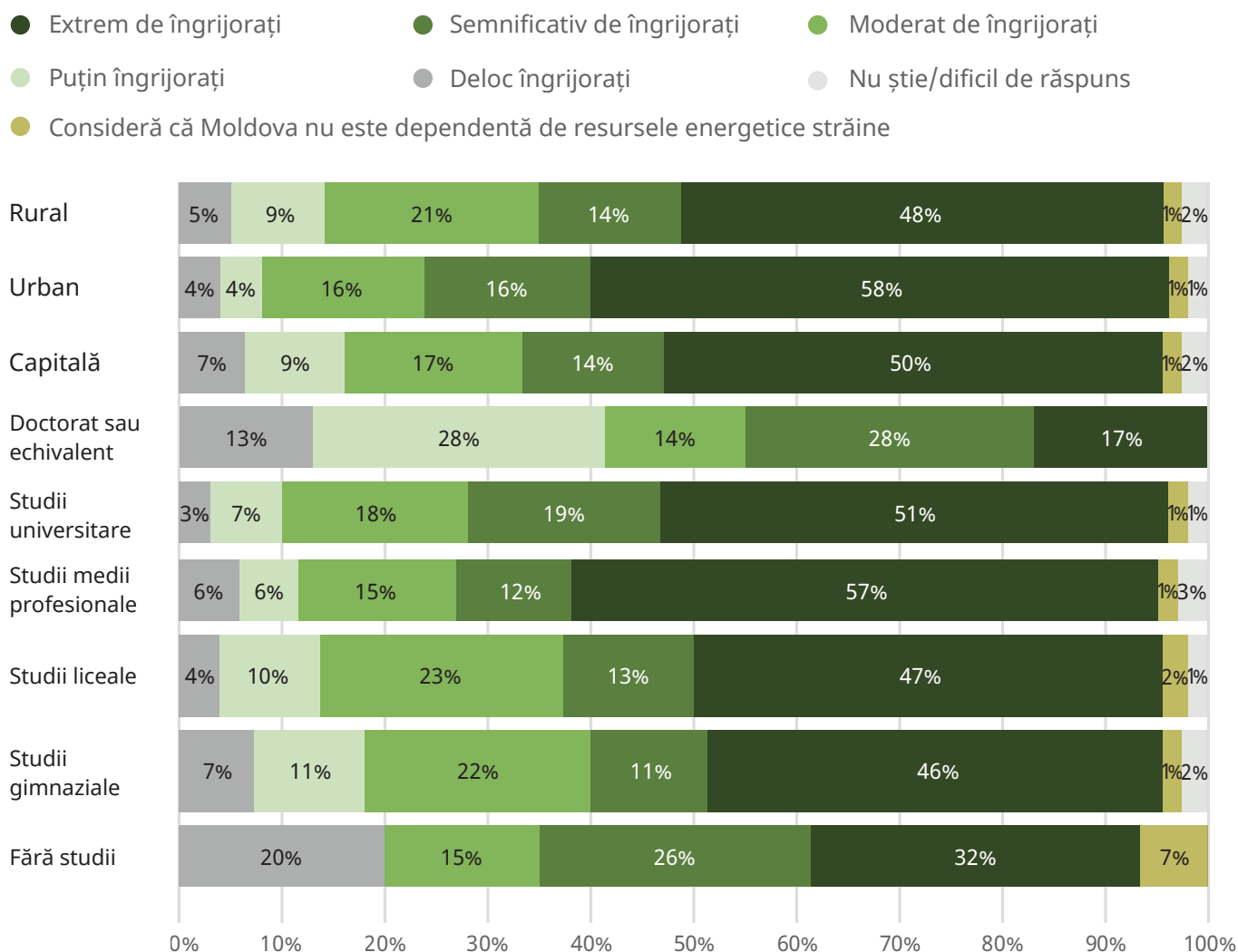
65% din populația Republicii Moldova este foarte îngrijorată de dependența țării de sursele de energie străine, dintre care 51% sunt „extrem de îngrijorați”, iar 14% sunt „semnificativ îngrijorați”. Este relevant de menționat că 5% dintre respondenți au declarat că „nu sunt deloc îngrijorați”, iar 1% consideră că „Moldova nu este dependentă de resursele energetice externe” (Figura 49).

Rezultatele studiului evidențiază modul în care diferite grupuri percep dependența energetică a Moldovei, arătând că nivelurile de îngrijorare variază semnificativ în funcție de factori precum locul de trai și nivelul de educație (Figura 50).

Preocupările legate de dependența țării de sursele de energie externe prezintă variații minime în funcție de locul de trai. „Îngrijorarea extremă” este cea mai scăzută în mediul rural (48%). O mică parte dintre locuitori, indiferent de locul de trai, declară că „nu sunt deloc îngrijorați”, respectiv 7% în capitală, 5% în mediul rural și 4% în mediul urban.

Este relevant de menționat că „îngrijorarea extremă” este cea mai scăzută în rândul persoanelor cu studii de doctorat (17%), acestea având și al doilea cel mai mare procent de răspunsuri „nu sunt deloc îngrijorați” (13%), după persoanele fără studii formale (20%) (Figura 50).

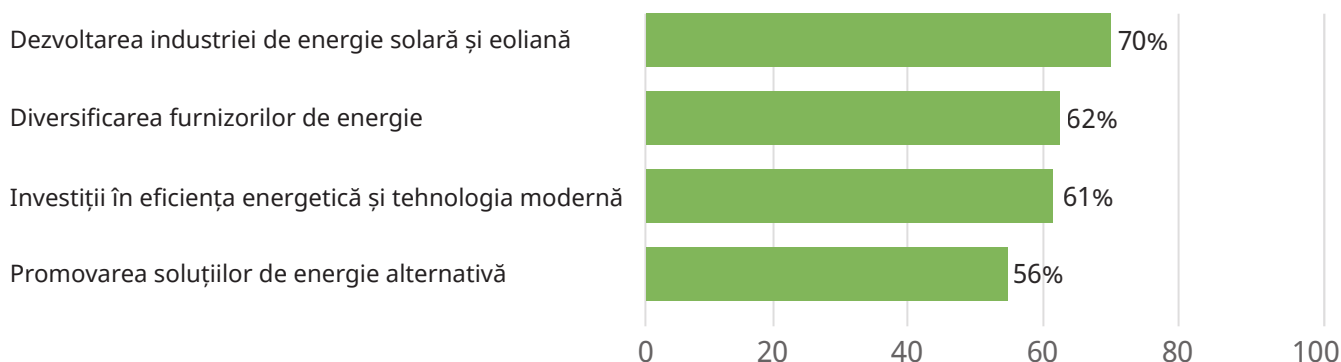
Figura 50. Preocupări legate de dependența de energie străină în Moldova în funcție de locul de trai și studii (%). n=1000



Percepții privind modalitățile de a obține o mai mare independență energetică

Cei 918 respondenți care și-au exprimat îngrijorarea cu privire la dependența Republicii Moldova de sursele de energie externe au fost rugați să enumere toate modalitățile prin care consideră că țara poate obține o mai mare independență energetică (Figura 51).

Figura 51. Modalități menționate de respondenții din Moldova de a obține o mai mare independență energetică (%). n=918.

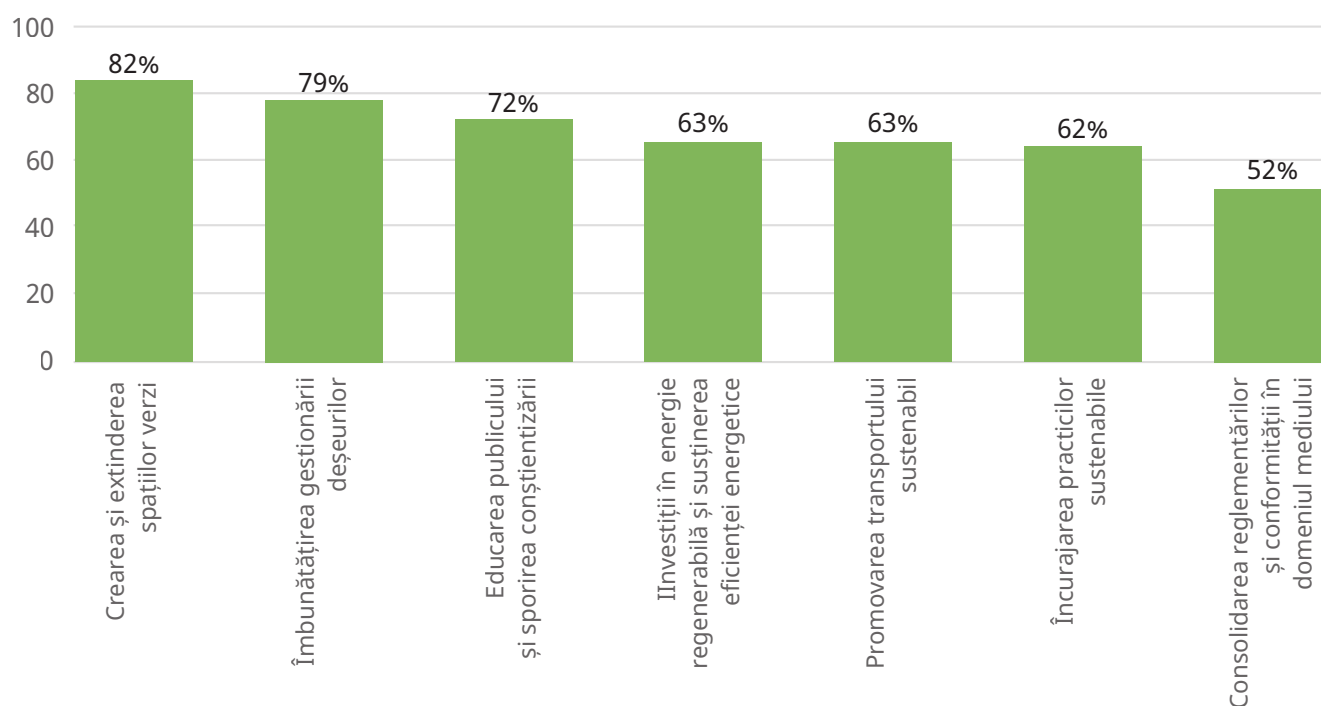


Majoritatea respondenților (70%) consideră că dezvoltarea industriei de energie solară și eoliană este esențială pentru atingerea independenței energetice în Moldova, cu un sprijin deosebit din partea locuitorilor din mediul urban (32% din capitală și 21% din alte localități urbane). Sprijinul este ridicat atât în rândul bărbaților, cât și al femeilor (70% fiecare), precum și în categoria de vârstă 25-34 de ani (78%). De asemenea, 62% dintre respondenți, majoritatea din mediul rural (46%), susțin diversificarea furnizorilor de energie. Investițiile în eficiența energetică și tehnologiile moderne sunt susținute de 61% dintre respondenți, femeile reprezentând majoritatea (55%). Cu toate acestea, sprijinul este cel mai scăzut în rândul absolvenților de universitate (licență, master sau echivalent) (9%). În plus, 56% dintre respondenți consideră că promovarea soluțiilor de energie alternativă este eficientă, în special în mediul urban (67%: 16% în capitală și 51% în alte localități urbane).

3.9. Sprijin public pentru inițiative tematice

Respondenții au selectat strategii prin care Moldova poate aborda diverse probleme de mediu și climatice. Cea mai populară opțiune a fost crearea și extinderea spațiilor verzi (82%), urmată de îmbunătățirea gestionării deșeurilor (79%), educarea publicului și sporirea conștientizării (72%), investiții în energie regenerabilă și susținerea eficienței energetice (63%), promovarea transportului sustenabil (63%), încurajarea practicilor sustenabile (62%) și consolidarea reglementărilor și conformității în domeniul mediului (52%) (Figura 52).

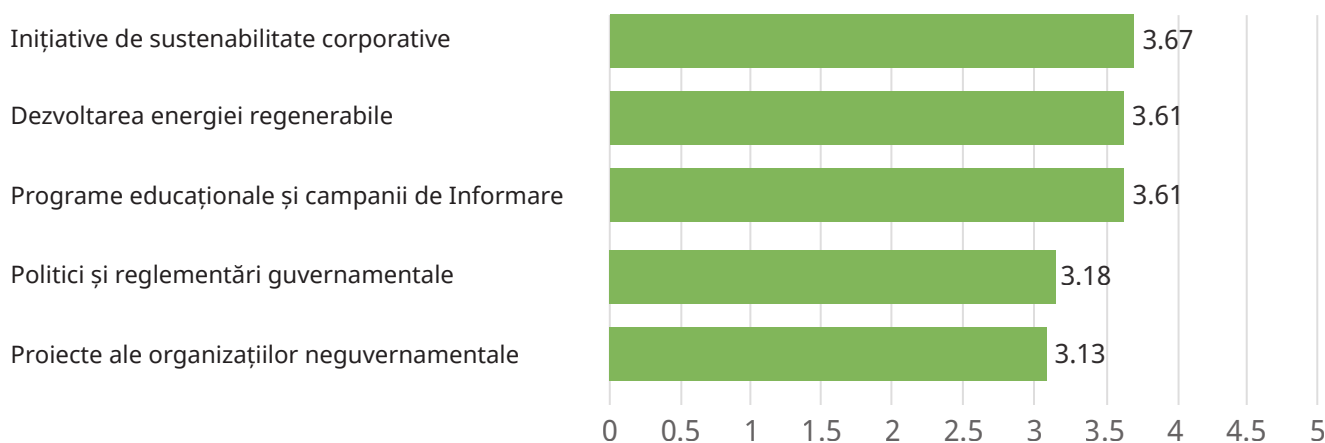
Figura 52. Strategii eficiente pentru a face față problemelor de mediu și schimbărilor climatice (%). n=1000.



De asemenea, respondenții au fost rugați să-și evalueze disponibilitatea de a sprijini diverse inițiative menite să combată schimbările climatice, să protejeze mediul și să asigure securitatea și independența energetică utilizând o scală de la 1 (deloc dispus) la 5 (extrem de dispus).

Sprijinul general pentru inițiativele tematice a fost calculat pe baza mediei aritmetice, pentru a identifica inițiativele cu cele mai mari șanse de a fi susținute (Figura 53 și Anexa 4).

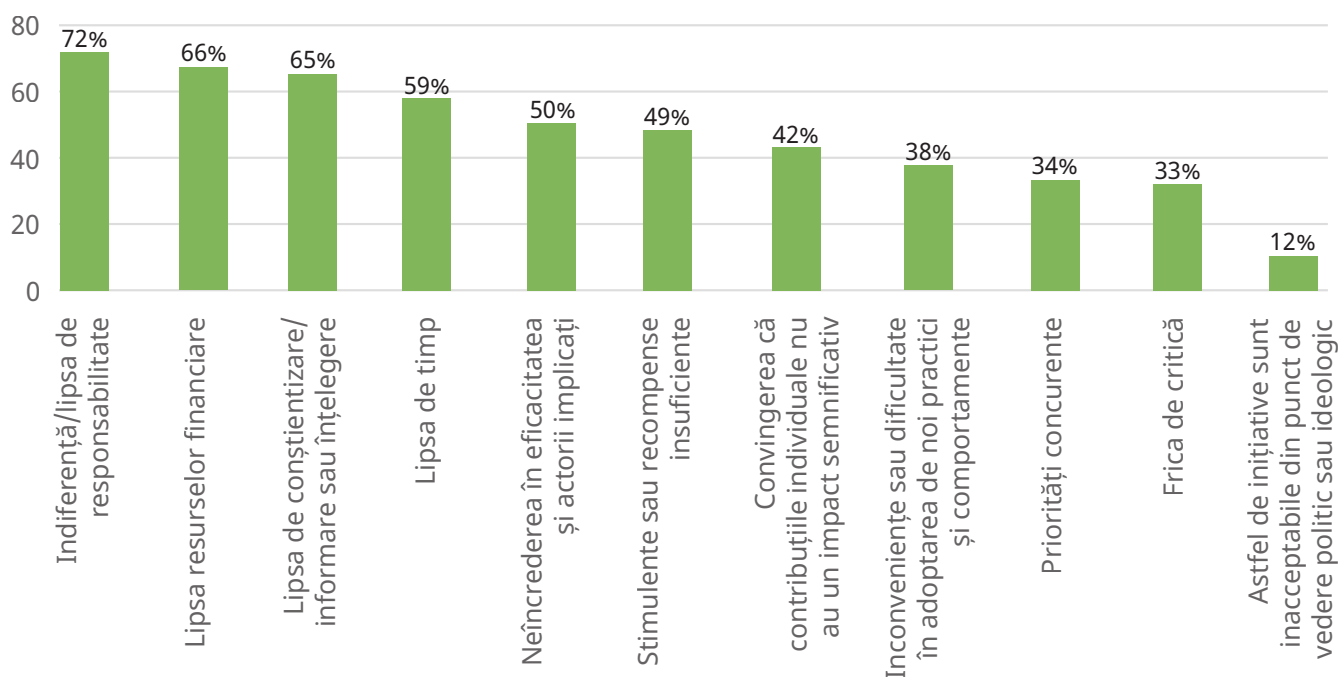
Figura 53. Sprijin general pentru diferite inițiative tematice. n=962.



Întrebați despre modalitățile preferate de sprijin a inițiativelor menționate anterior, 962 de respondenți au identificat primele șase forme de sprijin, după cum urmează: adoptarea de practici ecologice în viața de zi cu zi (62%), implicarea pe bază de voluntariat în activități relevante (54%), participarea la campanii de sensibilizare și informare (46%), implicarea în advocacy și colaborarea cu diverse părți interesate (37%), participarea la ateliere de lucru, seminare și programe educaționale pe probleme de mediu (35%) și acordarea de sprijin financiar (24%).

Pe de altă parte, cele mai frecvent percepute obstacole în sprijinirea unor astfel de inițiative au fost indiferența sau lipsa de responsabilitate (72%), lipsa resurselor financiare (66%), lipsa conștientizării (65%) și lipsa de timp (59%) (figura 54).

Figura 54. Percepția privind obstacolele în sprijinirea inițiativelor tematice (%). n=1000.





4. Concluzii

Gradul de pregătire a populației și disponibilitatea acesteia de a sprijini inițiativele pentru tranziția verde a Republicii Moldova





4. Concluzii

Acest studiu se concentrează asupra percepțiilor publicului din Moldova cu privire la schimbările climatice și problemele de mediu. Scopul său este de a oferi informații relevante diferitor actori interesați, inclusiv guvern, societate civilă, sector privat și public larg, cu privire la opiniile și viziunile publice referitoare la schimbările climatice, problemele de mediu, domeniile prioritare pentru acțiune și rolul diferitor actori în abordarea acestor subiecte. Prin furnizarea de informații despre nivelul de înțelegere, sursele de informare, implicarea în activități de mediu și sprijinul pentru inițiative tematice, studiul urmărește să îmbunătățească procesul decizional informat în abordarea provocărilor de mediu.

Se recomandă realizarea unui studiu calitativ complementar pentru o mai bună înțelegere a constatărilor cantitative și pentru a oferi un context mai detaliat. Prin interviuri și focus grupuri, această abordare ar putea dezvălui perspective nuanțate, motivații și bariere în calea acțiunii climatice, aspecte pe care datele cantitative nu le pot surprinde pe deplin.

Un astfel de studiu ar clarifica experiențele trăite de diferite grupuri demografice, evidențiind factorii emoționali și sociali care influențează conștientizarea și acțiunile de mediu în Moldova. De asemenea, ar putea explora modul în care cultura locală, condițiile socio-economice și diferențele regionale modelează percepțiile și prioritățile legate de schimbările climatice, ajutând astfel factorii de decizie să elaboreze intervenții direcționate și eficiente pentru sprijinirea inițiativelor de mediu la nivel național.



Anexe

Gradul de pregătire a populației și disponibilitatea acesteia de a sprijini inițiativele pentru tranziția verde a Republicii Moldova





Anexa 1: Date demografice privind respondenții

Figura 1. Genul, vârsta și studiile respondenților (%). n=1000.

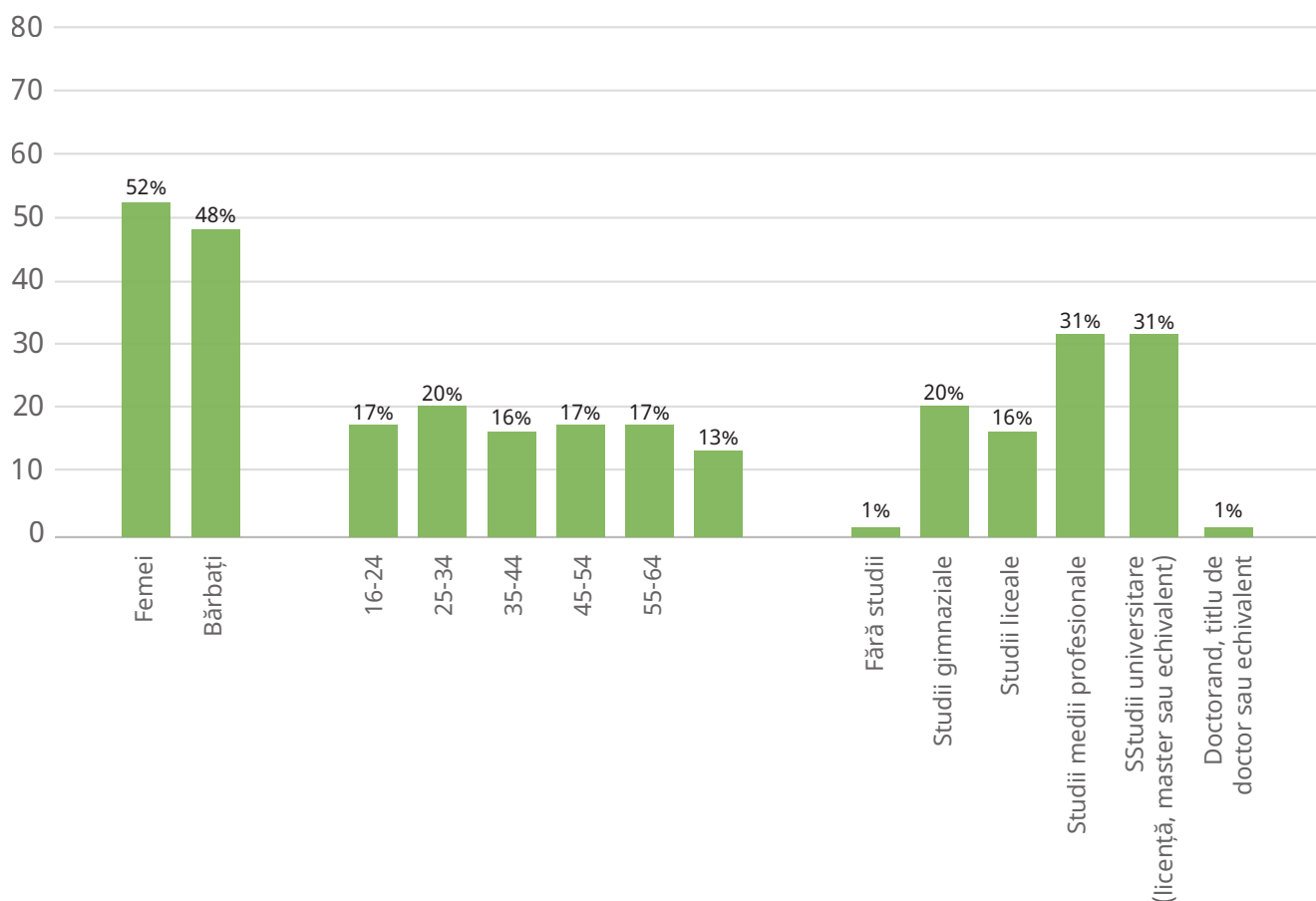


Figura 2. Etnia, locul de trai și statutul ocupațional al respondenților (%). n=1000.

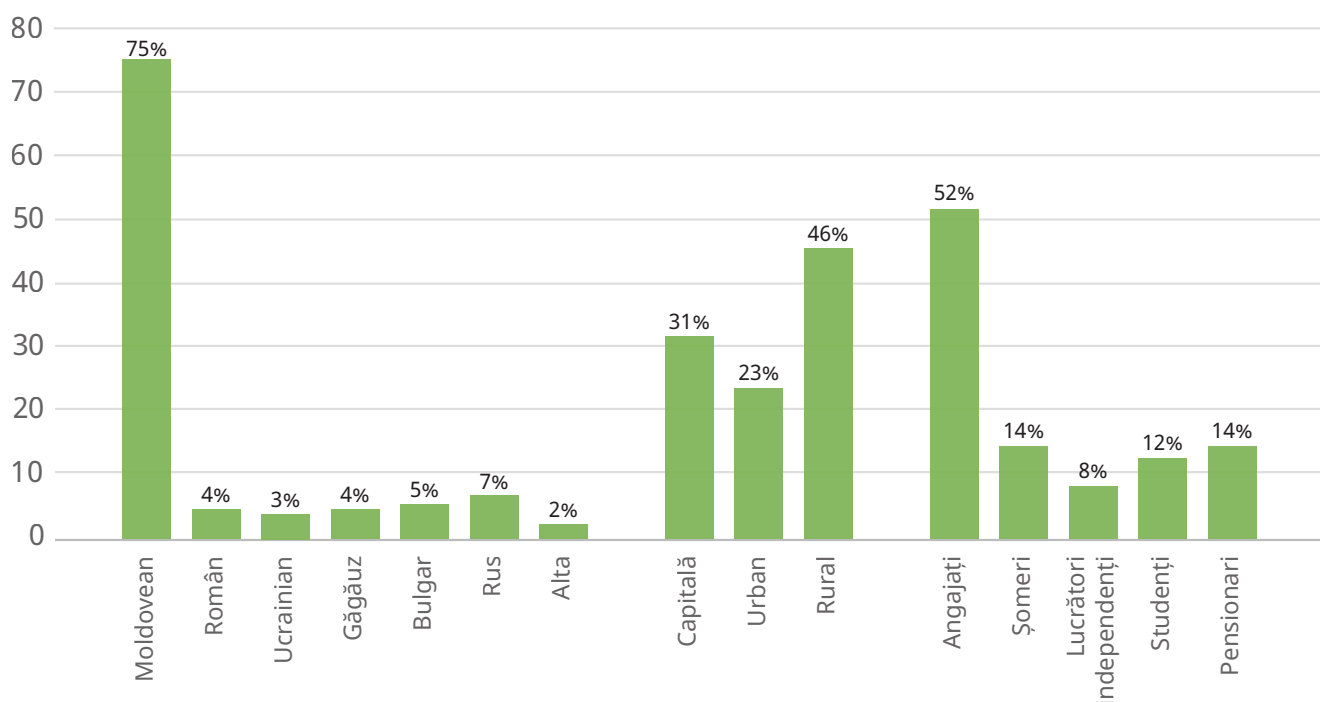
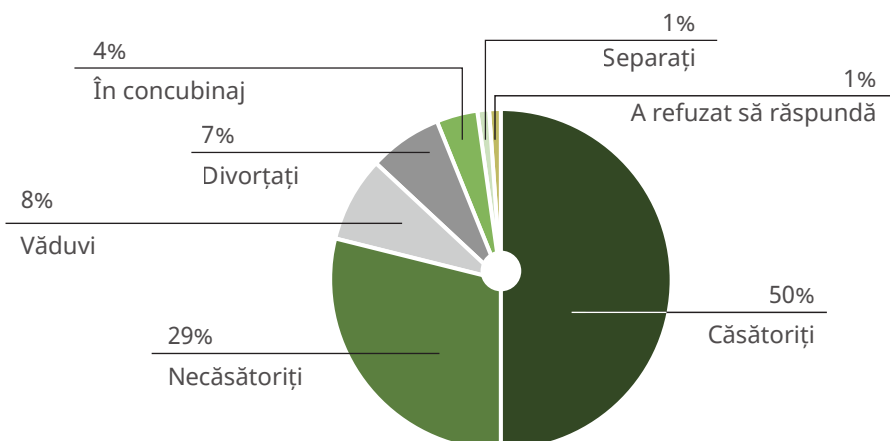


Figura 3. Starea civilă a respondenților (%). n= 1000.



Anexa 2: Metodologia de cercetare

Cercetătorii au evaluat nivelul de pregătire și disponibilitatea populației de a susține inițiativele de tranziție verde a Republicii Moldova. Scopul principal al studiului a fost să determine gradul de conștientizare publică, atitudinile și implicarea în acțiuni legate de schimbările climatice și problemele de mediu. În context, studiul a vizat următoarele obiective:

- Evaluarea nivelului de conștientizare privind schimbările climatice în rândul populației din Moldova;
- Identificarea surselor de informare disponibile despre schimbările climatice și problemele de mediu pentru populația din Moldova, precum și analiza criteriilor de credibilitate care formează încrederea în aceste surse;
- Analiza modului în care este perceput impactul schimbărilor climatice asupra diferitor grupuri demografice din Moldova;
- Investigarea percepțiilor asupra factorilor determinanți ai schimbărilor climatice în Moldova;
- Evaluarea percepțiilor publice asupra problemelor de mediu și stabilirea domeniilor prioritare pentru protecția mediului în Moldova;
- Analiza importanței și eficienței percepute a diferiților actori implicați în protecția mediului;
- Măsurarea gradului de implicare personală în activități de protecție a mediului în Moldova;
- Examinarea percepțiilor publice cu privire la eficiența energetică și securitatea energetică;
- Evaluarea sprijinului public pentru inițiative tematice legate de tranziția verde și identificarea metodelor preferate de implicare și a obstacolelor în susținerea acestor inițiative.

Acest set de obiective a determinat ACT Global să utilizeze atât metode calitative, cât și cantitative de colectare a datelor.

● Discuții grup-focus (FGD) și interviuri aprofundate (IDI)

ACT Global a folosit metode calitative pentru a dezvolta un instrument solid de cercetare cantitativă (chestionar). În Moldova au fost organizate două discuții focus-grupuri: unul cu

publicul larg (șapte participanți) pentru a colecta opinii inițiale, percepții, atitudini și nivelul de conștientizare necesare elaborării instrumentului de cercetare, și celălalt cu patru specialiști din domeniu pentru a oferi feedback și validare pentru instrumentul dezvoltat. Odată validat, chestionarul a fost testat prin cinci interviuri cognitive aprofundate cu reprezentanți ai publicului larg pentru a asigura claritatea și inteligibilitatea. Informațiile colectate în urma acestor sesiuni au fost analizate prin metoda analizei de conținut, ceea ce a optimizat și mai mult instrumentul de sondaj.

● Interviu personal asistat de calculator (CAPI)

ACT Global a efectuat un sondaj național față în față, colectând date de la persoane cu vârsta de peste 16 ani care au locuit continuu în Moldova timp de cel puțin doi ani. Punctele de eșantionare au fost stabilite în funcție de locul de trai (capitală, urban, rural) pentru a asigura o acoperire reprezentativă la nivel național. Tabelul de mai jos prezintă distribuția populației și alocarea cotelor corespunzătoare în funcție de tipul localității (a se vedea tabelul 1).

Tabelul 1. Populația generală și cotele în cadrul studiului.

Regiune	Populație			Cote		
	Oraș	Sat	Total	Oraș	Sat	Total
Mun. Chișinău	609 767	67 686	677 453	332	49	381
Călărași	8211	399	8610	6	0	6
Hîncești	10 496	65 208	75 704	4	36	40
Nisporeni	7986	31 933	39 919	5	17	22
Strășeni	15 387	50 609	65 996	9	22	31
Șoldanești	5003	25 449	30 452	5	15	20
Telenești	457	41 466	41 923	0	26	26
Ungheni	27 474	58 435	85 909	14	35	49
Drochia	1171	52 233	53 404	1	29	30
Fălești	10 569	5871	16 440	4	3	7
Florești	13 628	5209	18 837	9	5	14
Glodeni	7659	36 895	44 554	4	20	24
Mun. Bălți	93 889	4269	98 158	57	3	60
Briceni	10 138	44 451	54 589	15	16	31
Sîngerei	12 805	55 762	68 567	11	32	43
Soroca	20 466	47 433	67 899	9	25	34
Cahul	24 110	58 757	82 867	17	33	50
Cimișlia	7682	26 201	33 883	3	14	17
Vulcănești	8932	25 669	34 601	4	15	19
Ștefan Vodă	5589	43 617	49 206	3	24	27
Comrat	49 473	72 261	121 734	24	45	69
Total	950 892	819 813	1 770 705	536	464	1000

Sondajul a constat din 1000 de interviuri, cu un interval de încredere de 95% și o marjă de eroare de 3,1%, asigurând o fiabilitate și reprezentativitate înaltă a rezultatelor pentru populația țintă cu vârsta de 16 ani și peste din Moldova. Fiecărui interviu i s-a atribuit o pondere după procesarea datelor pentru a asigura generalizarea la populația țintă. Procesul de ponderare a datelor se ajustează pentru a corecta orice abateri minore apărute în timpul lucrului pe teren, restabilind astfel structura demografică generală.

Echipa de cercetare a folosit SPSS ca instrument principal pentru procesarea și analiza datelor. A facilitat filtrarea și structurarea datelor colectate prin identificarea și corectarea inconsecvențelor logice.

Limitările studiului: Această cercetare prezintă câteva limitări care trebuie luate în considerare. Eșantionul focus-grupului, deși informativ, este relativ restrâns, ceea ce poate limita aplicabilitatea generală a rezultatelor. Deși interviurile cognitive au urmărit să asigure claritatea, acestea s-au concentrat pe un segment demografic general, putând omite nuanțele specifice ale anumitor grupuri din populație. Perspectivile calitative sunt în mod inerent subiective, deoarece percepțiile participanților și interpretările facilitatorilor pot influența subtil modul în care a fost conceput sondajul. În cele din urmă, focalizarea geografică asupra Moldovei limitează transferabilitatea rezultatelor către alte contexte culturale sau regionale, care pot avea o dinamică specifică ce influențează răspunsurile la sondaj.

Anexa 3: Percepții cu privire la modalitățile eficiente de contribuție individuală la protecția mediului

Dintre diversele opțiuni, cea mai apreciată modalitate de a contribui la protecția mediului a fost reciclarea și reducerea deșeurilor. Aceasta a fost considerată „extrem de eficientă” de către 43% și „foarte eficientă” de către 41%. În plus, 12% au evaluat-o ca fiind „moderat de eficientă”, 2% ca „puțin eficientă”, iar 1% „deloc eficientă”. Doar 1% au considerat că este dificil să evalueze eficacitatea reciclării și a reducerii deșeurilor.

Populația consideră susținerea practicilor sustenabile și prietenoase cu mediul ca fiind a doua cea mai eficientă formă de contribuție individuală la protecția mediului. Aceasta a fost considerată „extrem de eficientă” de 32% dintre respondenți, „foarte eficientă” de 42%, „moderat de eficientă” de 17%, „puțin eficientă” de 5% și „deloc eficientă” de 3%. Doar 1% dintre respondenți au susținut că le-a fost dificil să evalueze eficacitatea practicilor sustenabile și ecologice.

Utilizarea mijloacelor de transport sustenabil s-a clasat pe locul al treilea în ceea ce privește eficiența contribuție individuale la protecția mediului, fiind apreciată ca fiind „extrem de eficientă” de 27% și „foarte eficientă” de 48% dintre respondenți. Totodată, 17% au evaluat-o ca „moderat de eficientă”, 5% ca „puțin eficientă” și 3% ca „deloc eficientă”. Importanței transportului sustenabil este subliniată și de faptul că 11% dintre respondenți au menționat reducerea emisiilor din transport ca fiind principala prioritate în protecția mediului, aceasta fiind a treia prioritate de mediu la nivel național.

Economisirea energiei a fost considerată a patra cea mai eficientă formă de contribuție individuală la protecția mediului. Aceasta a fost apreciată ca fiind „extrem de eficientă” de 24% dintre respondenți și „foarte eficientă” de 45%. În plus, 23% au evaluat-o ca „moderat de

eficientă”, 4% ca „puțin eficientă” și 3% ca „deloc eficientă”. Doar 1% dintre respondenți au considerat dificil să evalueze eficiența acestei măsuri.

Sprijinirea politicilor și inițiativelor de mediu a fost considerată cea mai puțin eficientă formă de contribuție individuală menționată. Aceasta a fost considerată „extrem de eficientă” de 24% dintre respondenți și „foarte eficientă” de 40% dintre respondenți. În plus, 24% au considerat-o „moderat de eficientă”, 6% „puțin eficientă” și 3% „deloc eficientă”. De asemenea, 3% dintre respondenți au declarat că este dificil să evalueze eficacitatea sprijinului pentru politicile și inițiativele de mediu. Importanța susținerii politicilor și inițiativelor de mediu este evidențiată de faptul că 38% dintre respondenții au indicat că sunt dispuși să susțină noile politici și reglementări tematice ale guvernului, dintre care 15% sunt „extrem de dispuși” și 23% „foarte dispuși”.

Este important de menționat că printre respondenții care au enumerat modalități suplimentare „extrem de eficiente” de a contribui la protecția mediului, 57% au indicat „voluntariatul și donațiile”.

Anexa 4: Sprijin public pentru diverse inițiative

Inițiativele de sustenabilitate corporative au fost cele mai susținute tipuri de inițiative menționate, 26% dintre respondenți declarând că sunt „extrem de dispuși” să le susțină și 30% sunt „foarte dispuși”.

Dezvoltarea energiei regenerabile a fost susținută de 25% dintre respondenți care sunt „extrem de dispuși” și 32% care sunt „foarte dispuși” să sprijine aceste inițiative.

24% din respondenți sunt „extrem de dispuși” și 31% sunt „foarte dispuși” să susțină programele educaționale și campaniile de informare.

Politicile guvernamentale beneficiază de un sprijin de 15% din partea celor „extrem de dispuși” și de 23% din partea celor „foarte dispuși”, în timp ce proiectele organizațiilor non-profit sunt sprijinite de 12% respondenți „extrem de dispuși” și de 21% respondenți „foarte dispuși”.